

Núria Barba Obregón

Creació d'un nou producte turístic de recreació històrica al municipi d'Altafulla

TREBALL DE FI DE GRAU

dirigit pel Sr. David Azuara Garcés

Grau de Turisme

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Vila-seca

2020

Índex

1.	Introducció.....	2
2.	Objectius i hipòtesi.....	2
3.	Metodologia.....	3
4.	Marc Teòric i antecedents.....	6
4.1.	Antecedents acadèmics i models de referència.....	11
4.2.	El cas de la Romanische vila Borg (Trier).....	11
4.3.	El cas de la Vil·la romana de Hechingen-stein.....	13
4.4.	El cas de la Ciutadella Ibèrica de Calafell.....	14
5.	Contextualització territorial.....	16
5.1.	Sistemes de comunicació i transport.....	17
5.2.	Dades demogràfiques.....	18
5.3.	Recursos turístics d'Altafulla.....	19
5.4.	Dades turístiques.....	21
6.	Proposta de projecte.....	22
6.1.	Creació d'un nou producte turístic: Vil·la romana de recreació històrica per a la investigació arqueològica i valor patrimonial.....	23
6.2.	Gran valor de visita i divulgació pedagògica.....	25
6.3.	Centre integral d'experiència biennal i trobada internacional de ciutats amb patrimoni de Vil·les romanes.....	28
6.4.	Experiència vital de patrimoni.....	29
7.	Viabilitat del projecte.....	30
7.2.	Posició front en el Pla de Màrqueting Turístic de Catalunya 2018 – 2022.....	33
7.3.	Possibilitats en el context de la legislació urbanística existent.....	34
7.4.	Idoneïtat de localització espacial.....	36
7.5.	Subvencions i línies de finançament.....	38
8.	Conclusions.....	43
9.	Bibliografia.....	45
10.	Annexes.....	46

1. Introducció.

Aquest treball tracta de la realització d'un projecte de recreació històrica d'una Vil·la romana al municipi d'Altafulla, província de Tarragona, com a un nou recurs turístic d'atracció cultural a la Costa Daurada que permeti aprofitar el seu actiu sense impactar negativament al territori a través de la competitivitat i l'orientació a la sostenibilitat del projecte.

A l'antiguitat la Hispània Tarraconenses va ser la província romana més gran de tot l'imperi romà i la ciutat de Tàrraco la seva capital, en l'actualitat existeixen molts recursos turístics relacionats amb restes arqueològiques, que fan que el món romà sigui un dels actius més destacats i visitats en la destinació.

Al voltant de la ciutat de Tàrraco es van construir multitud de petites vil·les agrícoles que tenien la funció de garantir l'aliment a la població urbana que residia a la gran ciutat, una d'aquestes vil·les es trobava al municipi d'Altafulla i es coneix amb el nom de Vil·la romana dels Munts. La creació d'un nou producte turístic relacionat en el món antic romà en aquesta localitat tarragonina és el lloc idoni per la seva realització, i garantia de l'èxit.

En aquest treball es detallen projectes similars de recreació històrica que ja existeixen en altres localitats d'Europa, com són la Vil·la romana del Borg a Trier, la Vil·la de Hechingen-stein ambdues en Alemanya, i la Ciutadella Ibèrica a Calafell, per demostrar l'interès d'aquest tipus de recurs com atractiu turístic, i serviran com a model de referència per aquest nou projecte.

Per donar validesa i suport es presenten les aportacions de persones entrevistades, es mostra la ubicació espacial més adient i es relaten els aspectes més importants a tenir en compte per a la materialització del projecte.

2. Objectius i hipòtesi.

L'objectiu principal d'aquest treball és elaborar un projecte, que feia anys tenia present d'ençà que vaig arribar a aquest municipi, una mena de somni, i proposar-lo de manera atractiva al consistori per demostrar la viabilitat i possibilitat de fer-ho real.

Aquest nou projecte servirà per incrementar l'oferta turística i cultural en el territori i incentivar el turisme cultural arqueològic, donar a conèixer la vida quotidiana dins d'una vil·la agrícola, els conreus, les eines, les activitats diàries i els seus costums.

La intenció d'aquest nou recurs turístic es realçar el patrimoni històric i cultural del món romà de forma experimental, més didàctica i atractiva pel visitant.

La visió és convertir aquesta vil·la en un referent internacional, i millorar el posicionament internacional com a centre de divulgació històrica de la comunitat acadèmica dels estudis arqueològics del món romà i de l'arqueologia clàssica en la mediterrània. La missió és situar el municipi d'Altafulla en el marc internacional arqueològic en una posició de referència i ajudar al desenvolupament sostenible de la destinació.

Un altre objectiu és demostrar la viabilitat del projecte per ser explotat permanentment, i beneficiar el desenvolupament laboral local, allargant la temporada turística durant més temps del que existeix actualment. El propòsit és diversificar l'oferta turística del territori que existeix actualment en el municipi. Reduir l'estacionalitat de la demanda i generar ocupació de qualitat i continuïtat.

Aquest treball pretén fer una cronologia i classificar tots els elements necessaris per a la realització d'un nou producte turístic que ajudi a diversificar l'oferta turística al municipi d'Altafulla.

3. Metodologia.

Per l'elaboració d'aquest treball la principal font d'informació ha estat la recollida de dades primàries en forma d'entrevistes, s'han fet entrevistes personals a cinc persones que estan directament relacionades amb el tema principal d'aquest projecte. Aquestes entrevistes en profunditat aporten a l'estudi dades qualitatives molt útils, ja que permeten conèixer el màxim de visions possibles, perspectives, plantejaments i consells amb l'objectiu d'obtenir una millor fotografia del plantejament del projecte. En relació a les persones entrevistades, a continuació s'enumera la llista:

Taula nº 1. Persones entrevistades.

Llistat persones entrevistades.

Director Festival de recreació històrica Tarraco Viva.	Sr. Magí Seritjol
Tècnica administrativa Ajuntament d'Altafulla.	Mercè Ocaña
Arquitecte tècnic Ajuntament d'Altafulla.	Lluc Sumoy
Doctora en Arqueologia.	Mª Jesús Ortega
Estudiant d'Art i Multimèdia.	Miki Gual

Font: Elaboració pròpia.

La primera persona entrevistada va ser el director del Festival de recreació històrica de la Tàrraco Romana, el Sr. Magí Seritjol, (amb el qual havia compartit converses que tracten sobre aquest somni que tenia al cap) i que calia aprofundir. L'entrevista, a [l'annex núm. \(1\)](#) va ser en el seu despatx a Tarragona a la Casa Sefus. Van ser preguntes concretes, ja que interessa molt el seu punt de vista com a fundador d'un nou recurs turístic de caràcter cultural consolidat a la ciutat de Tarragona. La seva aportació ha estat decisiva i significativa pel primer plantejament del projecte.

Les entrevistes estaven programades per fer-les durant el mes de març amb un calendari ja fitxat, planificades per tenir una durada aproximada de entre 15 a 30 minuts, però a causa de la crisi de la Covid-19, es van haver de cancel·lar, i tal com es va desenvolupar la situació del confinament es va decidir canviar el sistema i enviar les preguntes per e-mail a les persones que s'havien d'entrevistar per no endarrerir la realització del treball.

La tècnica de l'ajuntament d'Altafulla va ser la primera a respondre via Mail a les preguntes de l'entrevista a [l'annex núm. \(2\)](#) les seves aportacions van ser decisives com experta i responsable de les subvencions que concedeixen les administracions públiques, perquè a l'hora de plantejar la realització del projecte servirà de guia per aconseguir ajudes en el finançament.

La següent persona en respondre l'entrevista, també a través del correu electrònic, va ser l'arquitecte municipal de l'ajuntament d'Altafulla, es pot veure a [l'annex núm. \(3\)](#), les preguntes estaven dissenyades de forma específica amb la finalitat d'obtenir una idea ben definida de la situació territorial del municipi i buscar l'emplaçament més idoni per situar l'emplaçament del nou projecte.

L'elaboració de les preguntes d'aquesta entrevista ha estat sens dubte una de les principals dificultats de la recollida de dades primàries, per què era imprescindible tenir

coneixements previs amb un cert criteri analític sobre l'ordenació del territori i els procediments del planejament urbanístic municipal, per fer preguntes coherents i poder obtenir la màxima quantitat de dades útils a l'hora de demostrar la viabilitat del projecte.

Un altra entrevista va ser realitzada a la doctora en història i arqueologia, inclou [annex entrevista núm. \(4\)](#) i la intenció de les preguntes van ser de dues parts, per conèixer de la seva mà les activitats més destacables en el món romà, i per altra part conèixer les relacions, i la possibilitat de col·laboracions entre els experts de la comunitat acadèmica dins del món de l'arqueologia i compartir coneixements.

Durant el confinament van sortir dubtes de com seria el turisme post confinament i es van haver de replantejar algunes idees inicials sobre el projecte. Es va valorar l'adaptació de l'espai museístic amb eines més avançades tecnològicament, per tant es va decidir realitzar també una entrevista a una persona experta en audiovisuals, per obtenir informació, en aquest cas es va optar per fer l'entrevista a un estudiant d'Arts i Multimèdia a la Universitat Autònoma Barcelona i expert en videomapping, [annex entrevista núm. \(5\)](#).

En quant la metodologia en la recopilació d'informació sobre els recursos turístics i la contextualització territorial del municipi aquesta està basada en un treball de camp realitzat anteriorment per la URV, utilitzant algunes dades d'interès pel desenvolupament d'aquest projecte, així com dades secundàries estretes d'organismes oficials com IDESCAT, INE i PCT.

Tanmateix per una banda, i dintre de la metodologia s'han utilitzat dades secundàries sol·licitades directament al Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (MNAT), que ha proporcionat les dades estadístiques dels visitants a la Vil·la romana dels Munts en els últims deu anys, i dades de l'Oficina de Turisme d'Altafulla que mostren els recursos turístics més importants del municipi i el tipus d'oferta d'allotjament.

Per altra banda la recollida de la informació per poder fer l'apartat del marc teòric i els antecedents s'ha estret de publicacions per part de l'ACT, del Parc científic i tecnològic de Turisme i Oci de Catalunya i revistes acadèmiques d'estudis de mercat i de tendències turístiques, o publicacions per part d'altres autors.

4. Marc Teòric i antecedents.

S'han agafat de referència estudis i escrits que donen suport a la línia d'actuació d'aquest projecte, són opinions, revelacions i estudis que s'han fet al llarg de diferents autors sobre l'estudi de l'arqueologia, aquestes referències ajuden a tenir arguments i justificar perquè actuar d'una forma i perquè no fer-des d'una altra manera.

Per començar és prioritari determinar el significat de "recreació", cal destacar que aquesta paraula va ser utilitzada per primera vegada als anys cinquanta, tot i que això no significa que aquest termini no existia abans, sinó que no era coneguda, o no era utilitzada, però a partir d'aquesta data cobra diferents significats, tots ells relacionats amb la creixent disponibilitat de gaudir de temps lliure.

Segons (Gerlero, J. 2005) el fet de gaudir d'activitats d'oci, com el bricolatge, l'artesanía, o activitats que promouen habilitats manuals, són uns dels significats originals d'aquesta paraula, a partir d'aquí la dimensió va ampliar, i es va relacionar la recreació com la pràctica que una societat concreta realitza com a col·lectiu social en el seu temps lliure. Aquestes pràctiques representen el significat que una societat li dona a les manifestacions de plaer públic en la recerca d'emocions agradables.

Ampliant aquesta definició (Gerlero, J. 2005) explica que la Recreació és un conjunt de pràctiques d'índole social, que atorga un gaudir transitori, i agrupa una dimensió d'activitats com el cinema, el teatre, la televisió, els espectacles esportius i musicals, exposicions d'art, museus, on els participants es deixen transportar per la il·lusió del moment, a la ficció d'una segona realitat. En la nostra societat aquest tipus de pràctiques recreatives està altament vinculades amb el marc del consum de serveis.

A l'hora d'unir les paraules "recreació" i "història" el significat cobra un altre dimensió, segons (Asensio, JC. 2013) la recreació històrica habitualment es tracta de posar en escena un esdeveniment històric, per exemple la representació d'alguna gran batalla, com una gigantesca obra de teatre. La recreació històrica no només pretén explicar alguna història, sinó que tracta d'involucrar al espectador amb l'esdeveniment històric, a través del relat i la representació històrica, intenta reviure-la, perquè el públic senti i visqui això que s'està recreant, i es fiqui dins de la pell dels en realitat van protagonitzar el fet. Aquest és el gran èxit de les recreacions històriques.

Aquest tipus de recreació no son noves, els torneigs a l'età mitjana tenien temes romans o més antigues, i el mateixos romans recreaven famoses batalles navals dins d'espais com els amfiteatres. En la actualitat molts museus, localitats o llocs històrics es fan servir de grups de recreació que fan reviure la història amb un alt nivell d'autenticitat per transmetre la història al públic amb finalitat educativa.

Aprofundint en el tema de la recreació històrica (Asensio, JC. 2013) fa referència a les crítiques que es fan sobre aquesta activitat i sobretot cap als recreadors, que son les persones que es dediquen de forma voluntària i altruista a crear moments històrics. Asensio detalla les diferents categories de recreadors, els més motivats, els més involucrats, i en particular aquells que, per la seva ideologia en conflictes recents, cal preocupar-se per el seu nivell de rigor.

Cal dir que la majoria dels participants en les recreacions històriques són persones aficionades, que realitzen aquesta activitat com un hobby, i destaca que participen tota mena de persones de diferents edats, i de diferents àmbits de la vida i professions: estudiants universitaris, metges, advocats, policies, i inclús historiadors professionals.

Asensio indica que durant la recreació històrica es realitzen rèpliques de coses que normalment veiem exposades en museus, com vestits o eines i que a través de veure el seu ús, podem aprendre com és desenvolupament les tasques quotidianes.

La recreació històrica precisa de tenir nombroses empreses, majoritàriament artesanals, que es dediquen a proporcionar l'attrezzo, com vestimenta, eines, tot realitzat amb materials naturals, i tècniques de l'època que han de representar, prestant molta atenció al detall i a l'autenticitat del disseny.

Aprendre a expressar-se com es feia en l'època escollida per la recreació històrica, i a comportar-se és una de les tasques que el recreador ha de tenir més en compte a l'hora de fer el seu paper i ha d'investigar per executar-lo correctament amb major realisme i rigor històric.

Asensio fa algunes recomanacions abans d'embarcar-se en la creació d'un esdeveniment de recreació històrica, i la principal és preguntar-se per a què? Per recordar un fet, per reviure el passat, o per mostrar la història?, però si és per ànim de lucre comercial o fer-ho simplement, aleshores pot ser que l'èxit no perduri per molt temps. La recomanació

més rellevant és que s'han de fer sinergies i sumar esforços entre historiadors i tots aquells que coneixen qualsevol detall que es vulgui recrear.

En la seva tesis doctoral sobre la construcció d'una fortificació romana amb la finalitat de recreació històrica (Zuniga, D. et al, 2014) es planteja diferents dubtes, com: ¿quins materials feien servir? o ¿quin tipus d'edificacions s'haurien d'incloure dins de la fortificació?.

Per la construcció de cada un dels edificis primerament es va fer una recopilació de la informació arqueològica i històrica, tota aquesta informació va servir com a base per fer la part de la arquitectura, però també es van valorar altres factors, com són el càlcul estructural, el confort, l'adaptació a la legislació actual de la construcció, i la voluntat del propietari del projecte per a que els visitants i els recreadors puguin gaudir de l'espai. La valoració d'aquest projecte està basat en què, una vegada finalitzada la construcció l'èxit del projecte podrà calcular-se a través del nombre de visitants que tingui.

Tanmateix la aportació que ens fa arribar (Tresserras, JJ. 2004) dona un pas endavant en la valorització del patrimoni arqueològic, en el seu estudi d'investigació explica que els darrers anys s'està fent cada vegada més habitual l'accessibilitat als recursos arqueològics i que Espanya està esdevenint una destinació turística arqueològica. Utilitza el terme de arqueoturisme com una modalitat que fusiona propostes i productes culturals on l'arqueologia és presenta com l'ingredient principal.

Detalla les recents intervencions i inversions que s'han portat a terme per museïtzar els espai arqueològics, com a les Coves d'Altamira, creant productes molt diversos per apropar l'arqueologia al visitant. Destaca les rutes temàtiques i les apostes amb més participació com els espectacles de recreació històrica de Cartagena, el de Tarragona, les visites al port romà d'Empúries i el mercat romà de Guissona. Noves formes de descobrir l'arqueològica i fer turisme al mateix temps.

Tanmateix menciona el festival de teatre clàssic, com el de Mèrida²⁴, el festival del cinema arqueològic, com el del Bidasoa²⁵, així com altres espais arqueològics que es troben en ciutats declarades Patrimoni de la Humanitat, i insisteix en la necessitat de treballar conjuntament, amb una planificació sostenible per a fer una bona promoció del patrimoni arqueològic sobretot quan es tracta com un producte turístic, que requereix una bona accessibilitat.

Tresserras aprofita per presentar Arqueotur, una xarxa de turisme arqueològic impulsada per professionals del sector arqueològic i turístic de tot el país, una iniciativa per la investigació dels professionals d'universitats, per les administracions públiques i empreses privades amb la voluntat de generar i compartir experiències relatives a l'arqueoturisme. La finalitat d'aquesta xarxa es la d'impulsar la creació de productes de turisme arqueològic i dinamitzar-los.

Arqueotur compta amb una pàgina web on es poden consultar rutes, itineraris, jaciments, museus, centres d'interpretació, empreses nacionals i internacionals que es dediquen a divulgació de la recreació històrica, com Thaleia a Tarragona, o a la consultoria i estudis que aporten experiència i coneixements en la posada en marxa de nous projectes, com són Almagre a Córdoba, Magma Cultura a Barcelona, Aguitur a Toledo, Tanea a Cantàbria, Jano Reproducciones a Cantàbria o Némesis a Tarragona, entre altres, així com empreses que es dediquen a la reproducció d'itineraris virtuals en 3D adaptant la difusió del patrimoni cultural a les noves tecnologies, com Andalusia Virtual a Córdoba.

En la seva pàgina web Arqueo anomena ciutats i llocs emblemàtics tant en l'àmbit nacional com internacional on tenen lloc aquest tipus de representacions o d'espectacles de recreació històrica. Tarragona amb el Festival de Tàrraco Viva, Mèrida, Empúries, Cartagena, Numància, Lugo, Sevilla, Machu-Pichu, Chichén Itza, etc...

Cal destacar com en el debat que va tenir lloc a Calafell sobre les reconstruccions arqueològiques in situ (Belarte, MC. 2011), deixa constància de les diferències entre el que és reconstrucció, que s'entén com tornar a construir el que ha caigut, o restituir, que seria refer el que s'ha perdut, i rehabilitar, que s'entén com donar un nou ús a alguna cosa que abans servia per a un altre menester, i finalment restaurar que seria retornar alguna cosa al seu estat original perquè s'havia perdut per desgast. Conceptes que cal tenir en compte a l'hora de fer intervencions arqueològiques sobre monuments i restes de l'antiguitat.

Les restes d'edificis antics han estat objecte d'atenció per part dels arquitectes, mestres que les restes d'activitats humanes trobades sota terra han estat estudi principalment per part dels arqueòlegs. A vegades les dues percepcions han estat enfrontades, per una banda els arquitectes intenten rejaonar les edificacions antigues, fins i tot profanant el principi de la veritat, posant una cosa artificial al seu lloc.

En canvi els arqueòlegs s'estimen més conservar l'estat original del jaciment i es basen més en l'opinió de Ruskin que afirmava que es podia viure sense arquitectura però no es podia recordar sense ella, perquè del passat que no queden restes, és difícil recordar o imaginar; per tant conservar l'arquitectura i les restes és la més preciosa de les herències.

Fins aquest moment la majoria de les intervencions arqueològiques es feien a Medi Orient i l'Àsia Menor, l'interès estava més a traslladar restes de ciutats senceres a museus com es va fer amb la ciutat de Pèrgam (a l'actual Turquia) que es va traslladar al Museu de Pèrgam a Berlin, o la ciutat de Babilonia, i espoliant restes arqueològiques de països com Grècia, Síria i Egipte per omplir els museus de les grans capitals europees.

Durant la Conferència d'Atenes el 1931 es van haver de marcar directrius sobre la restauració monumental per establir criteris a les intervencions arqueològiques, van sorgir conceptes com l'arqueologia experimental, que és reconstruir a través d'una hipòtesi del que es pensen havia d'haver estat originalment.

Va ser doncs a partir d'aquesta època (entreguerres) quan el moviment feixista de Mussolini i de Hitler van dedicar molts esforços per recuperar la grandesa del patrimoni històric i es van realitzar moltes restauracions i es van realitzar recreacions per crear museus a l'aire lliure in situ mostrant les descobertes i captant l'interès del públic. A Itàlia per exemple amb motiu de la gran Exposició Universal de Roma l'any 1942 es va reconstruir el Mausoleu d'August, i l'Ara Pacis a Roma, per convertir-lo en atractiu turístic.

En l'actualitat, si prenem com a base la "Guide to the Archaeological open air Museums in Europe" (Pelillo, A. et al 2009), es poden comptabilitzar uns 212 museus a l'aire lliure, i la majoria d'ells es troben a Alemanya i a Escandinàvia. (Scansen).

Per últim cal mencionar l'informe elaborat pel Parc Científic i tecnològic de Turisme, el programa Lab It de l'any 2017, sobre les tendències del turisme, fa un estudi sobre el turisme arqueològic, i el defineix com un segment poc estudiat i amb moltes oportunitats, ja que cada any el creixement de l'interès per part dels visitats en aquest tipus d'oferta és més evident, i és gràcies a l'augment de l'educació, però sobretot a l'aportació dels mitjans de comunicació per la divulgació del valor patrimonial i la varietat de les propostes turístiques.

Aquestes noves propostes turístiques apropen l'arqueologia al públic en general, aquests que en principi no estan interessant pel turisme cultural, perquè no és el principal motiu del viatge, però que aprofiten la seva estada per visitar aquest lloc que ofereixen pràctiques culturals combinades amb activitats lúdiques, com arqueotrekking o arqueobiking i fan més agradable l'experiència turística. Aquestes pràctiques resulten atractives i els motiva a continuar consumint turisme arqueològic. La clau de l'èxit és oferir als visitats una experiència satisfactòria a través d'uns relats adequats a cada públic per facilitar la comprensió dels jaciments arqueològics.

4.1. Antecedents acadèmics i models de referència.

A partir de l'estudi de referències acadèmiques relacionades amb el tema de les recreacions històriques que han estat publicades amb anterioritat, es constata que són molts els casos d'intentar apropar el patrimoni arqueològic a la població com a un nou atractiu turístic, i a continuació es detallen dos casos que han estat escollits com a models de referència, la Vila romana de Borg en Trier i la Vil·la romana de Hechingen-Stein, ambdues en Alemanya.

Aquestes dues vil·les han estat escollides sobretot perquè representen la mateixa època romana, i perquè eren residències luxoses, tot i que al contrari del que es vol fer a Altafulla, l'emplaçament d'aquestes dues vil·les estan dins del mateix jaciment arqueològic.

Per últim es mostra un altre cas, d'un altre període de la història, de l'època Ibèrica, es tracta de la Ciutadella Ibèrica de Calafell, que ha estat escollida per la proximitat amb el municipi d'Altafulla, serveix com a punt de referència per valorar el treball de dinamització i l'acceptació d'aquest recurs davant al públic, per la similitud de la segmentació de la demanda.

4.2. El cas de la Romanische vila Borg (Trier).

Aquesta vil·la està situada en la regió alemanya de Renana – Palatinat, entre els rius Mosel·la i el Saar, a poca distància de la frontera francoalemanya, entre Estrasburg i Luxemburg, com es mostra la imatge a [l'annex núm.\(6\)](#). Durant els plans d'expansió de l'Imperi romà al període de l'emperador Cèsar August, al segle I dC, es van construir

assentaments militars de la Legió XXII en terres germanes per delimitar i defensar les fronteres amb els habitants del nord d'Europa, i aquesta zona va esdevenir un lloc estratègic on van proliferar moltes vil·les, que servien o bé com a residències dels alts càrrecs militars governadors o com a vil·les agrícoles.

Les primeres excavacions del jaciment arqueològic de Borg es van fer l'any 1986, i abans de tenir clar com anirem desenvolupant la construcció es van fer estudis arqueològics. L'any 1994 la Fundació Cultural Merzing-Wadern d'acord amb l'Oficina Estatal Conservadora de Monuments de la regió de la Sarre, va prendre la decisió de realitzar excavacions en tot el complex de la vil·la per posteriorment reconstruir-la i dotar-la de vida novament.

Les obres de reconstrucció es van desenvolupar gradualment en els anys posteriors, i durant els treballs es van descobrir entre altres espais, la casa principal senyorial, l'edifici de la granja, la cuina, els jardins i la zona termal que es mostren les imatges a [l'annex núm. \(7\)](#). Actualment la vil·la Borg consta de diverses edificacions com es mostra a [l'annex núm. \(8\)](#), i ocupa una extensió de més de 7,5 hectàrees de superfície.

Els edificis moderns han estat reconstruïts sobre els antics fonaments, l'any 1997 es va obrir al públic la casa pairal i el pati, posteriorment l'any 2001, quan van finalitzar les obres, es va obrir una altra ala de l'edifici, la part comercial i la cuina, es va inaugurar el 2008. Actualment el Parc Arqueològic romà Vil·la Borg realitza visites guiades teatralitzades, i utilitzen diferents personatges per guiar les visites, com per exemple Jatros l'esclau, o Tiberi el legionari o Valentina l'amfitriona, que expliquen la història de la vil·la a través de les seves anècdotes personals.

Com a activitats complementàries es realitzen tallers de diferents temàtiques per a grups familiars i escolars, tallers de pintura, tallers de forner (com coure el pa com es feia a l'època romana), o tallers de caràcter agrícola. A més hi combina tota aquesta oferta amb passejades pel sender Vila Borg de quasi quatre quilòmetres de recorregut. Periòdicament ofereixen espectacles amb la participació de grups de recreació històrica. Activitats totes dissenyades i enfocades per un segment de públic familiar. A la taberna s'ofereix un menú romà que fusiona una cuina elaborada amb aliments de l'època romana amb estris i begudes contemporànies, com es mostra a [l'annex núm. \(9\)](#).

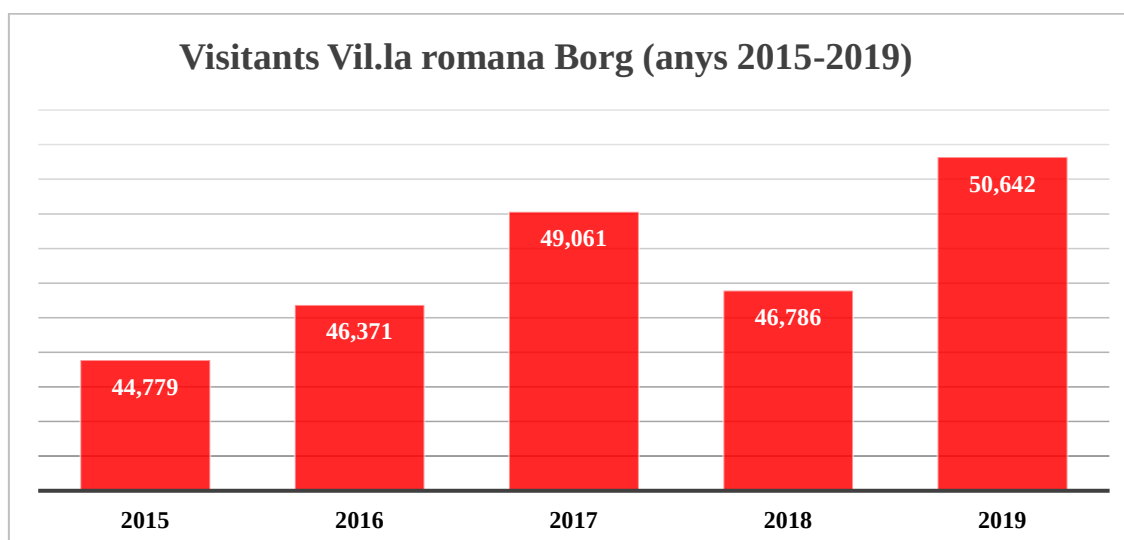
El Parc arqueològic romà Vila Borg està obert al públic des del mes d'abril fins al mes d'octubre, cada dia de la setmana excepte dilluns. Els horaris varien dependent de l'estació

de l'any, però principalment són des de les 10 h fins a les 18 h. El preu de l'entrada és de 5 € els adults i 4 € tarifa reduïda per als infants. El fulletó promocional del parc arqueològic es pot veure a [l'annex núm. \(10\)](#).

El Parc arqueològic pertany a la Fundació Cultural Merzig-Wadern, que és una fundació de dret públic, els treballadors són empleats de la fundació cultural amb contractes de treball que es basen en les especificacions del servei públic.

A continuació es mostra un gràfic dels visitants anuals del Parc de la Vil·la romana Borg els últims cinc anys, les dades han estat facilitades per la Dra. Bettina Birkenhagen, arqueòleg i directora del projecte, i destaca que les xifres han anat augmentant any darrer any, arribant a tenir un total de 50.642 visitants l'any 2019.

Gràfic 1. Visitants Vil·la romana Borg.

Font: Elaboració pròpia estreta de les dades de la Vil·la romana Borg.

4.3. El cas de la Vil·la romana de Hechingen-stein.

El museu a l'aire lliure de Hechingen-stein, es troba a Alemanya, a la regió de Baden-Württemberg, a l'oest del país. El jaciment va ser localitzat l'any 1972 i durant anys han estat fent treballs arqueològics fins a descobrir que es tractava de les restes d'una vil·la agrícola pairal de grans dimensions, amb un mur que tancava tota la superfície d'unes 5 hectàrees i amb edificis residencials. A [l'annex núm. \(11\)](#) es pot veure la porta d'entrada reconstruïda.

La construcció de la finca segurament data de mitjans del segle I, en època de l'emperador Domicià, coincidint amb la plena expansió de l'imperi romà. Gràcies al fet que

l'assentament va ser abandonat i transformat en un bosc, les trobades arqueològiques són de gran valor i moltes. Actualment s'estan portant a terme troballes arqueològiques tant a l'interior de la vil·la com als voltants per tant queden molts edificis per descobrir i estudiar. En la construcció de la vil·la només s'han conservat els fonaments i fragments de la paret dels edificis romans, la resta s'ha fet una recreació seguint el mètode de l'arqueologia experimental, i reconstruint segons s'imaginava havien d'estar les edificacions.

Diverses edificacions han estat reconstruïdes imaginant com era originalment, l'edifici principal, el mur perimetral, el temple principal, el moli i la sala d'emmagatzematge que era de grans dimensions, la sala de la forja, la casa pairal i la torre del nord-est. En el museu, a [l'annex núm. \(12\)](#) es pot veure el triclinic, que era el menjador on es tombaven per consumir l'àpat i diferents sales i amb maniquins que representen els personatges de la vida quotidiana. Els treballs d'investigació arqueològica i les reconstruccions continuen en l'actualitat.

Es realitzen diferents activitats complementàries com el Festival biennal romà més gran de tot el nord d'Alemanya, amb espectacles de recreació històrica, o tallers de com tenir amb colors o trillar el blat per elaborar el pa. També realitzen projeccions de realitat virtual com es veu a [l'annex núm. \(13\)](#).

La Vil·la està oberta al públic des de mitjans del mes de maig fins al primer de novembre, l'horari és de 10 h a 17h de dimarts a diumenges, els dilluns està tancat. La tarifa és de 6 € els adults i 4 € els infants. Es tracta d'un Parc arqueològic on els visitants poden passar tot el dia perquè tenen moltes activitats a oferir i l'espai museístic és de grans dimensions com es pot veure a [l'annex núm. \(14\)](#).

4.4. El cas de la Ciutadella Ibèrica de Calafell.

La Ciutadella Ibèrica de Calafell és un jaciment arqueològic d'un poblat fortificat d'època ibera del segle VI aC. que fa aproximadament trenta anys es va començar a excavar i actualment és un museu a l'aire lliure de reconstrucció arquitectònica in situ aplicant mètodes d'arqueologia experimental. El visitant pot descobrir com vivien els ibers entrant a les cases on l'exposen reproduccions d'objectes per a facilitar la comprensió a través de la museïtzació del recinte.

Per fer divulgació de la cultura dels ibers es porten a terme espectacles de recreació històrica de la mà del grup Iber Calafell, durant l'estiu se celebra el Festival de Terra

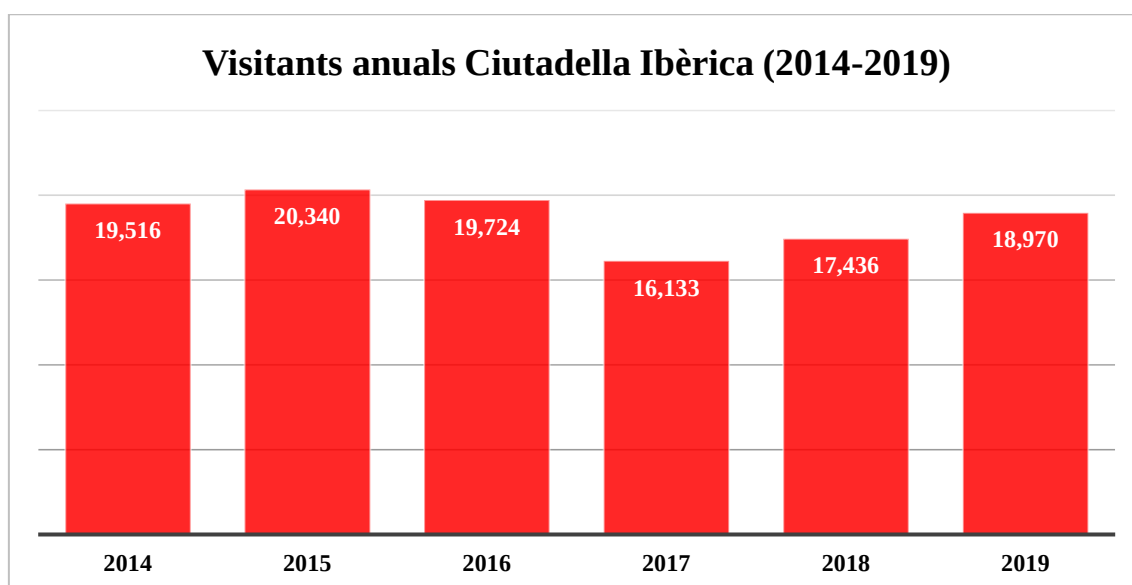
Ibera, i també promocionen la investigació científica organitzant col·loquis, simposis, xerrades amb col·laboració amb el Museu Arqueològic de Catalunya i l'Institut Català d'Arqueologia clàssica i la xarxa internacional Exarcad per la divulgació del patrimoni cultural.

Igual que la Vil·la romana dels Munts a Altafulla la Ciutadella ibèrica de Calafell forma part d'Arqueà Xarxa, una xarxa que engloba els principals museus d'arqueologia i jaciments de Catalunya, aquesta xarxa se n'ocupa de realitzar polítiques conjuntes per ajudar a la difusió i dinamització del territori de forma molt respectuosa amb cada un dels espais museístics que representa. A [l'annex núm. \(15\)](#) es veu una panoràmica de la Ciutadella ibèrica. La Ciutadella està oberta a públic durant tot l'any i els horaris varien en funció de la temporada. La tarifa per l'ingrés és de 4 € i el preu de la visita guiada és de 2 € sobre el preu de l'entrada. Ofereixen visites i tallers didàctics al llarg de l'any.

Aquest patrimoni històric és de titularitat municipal i es gestiona entre l'Ajuntament de Calafell, el Departament de Patrimoni Històric, i l'àrea de promoció de la ciutat. L'equip de treballadors a la Ciutadella el formen actualment 6/7 persones entre personal tècnic, educatiu i conserges.

Segons les dades de les estadístiques dels visitants que el departament de Patrimoni de l'Ajuntament de Calafell ha facilitat, l'any 2019 van tenir un total de 18.970 visitants i en els últims cinc anys no han tingut molta variació, com es pot veure al següent gràfic:

Gràfic 2. Visitants a la Ciutadella Ibèrica de Calafell.

Font: Gràfic d'elaboració pròpia a partir de les dades de l'àrea de promoció de la Ciutadella Ibèrica.

5. Contextualització territorial.

El municipi d'Altafulla, pertany administrativament a la comarca del Tarragonès, en la província de Tarragona, tal com es mostra als [annexos núm.\(16 i 17\)](#), i està situada a 12 km al nord de la ciutat de Tarragona. Limita amb la Mar Mediterrània i és per tant un municipi costaner que pertany a la Marca turística de la Costa Daurada.

La superfície total és de 6,95 Km², limita al sud amb el terme municipal de la ciutat de Tarragona, amb els barris de Tamarit i de Ferran, tocant a la desembocadura del riu Gaià; al nord limita amb els municipis de La Riera de Gaià, La Nou de Gaià i La Pobla de Montornès, a l'est limita amb el municipi de Torredembarra.

L'extensió territorial està composta per una franja litoral d'aproximadament 2 km de llarg on es troba la platja d'Altafulla i part de la platja del Canyadell, petita cala que comparteix amb el municipi veí de Torredembarra i una ampla extensió cap a l'interior on es troba la urbanització de Brises del Mar.

Altafulla forma part de la sub comarca del Baix Gaià, formada per altres onze municipis, que són: Torredembarra, Creixell, El Catllar, Roda de Berà, La Riera de Gaià, Vespella de Gaià, La Nou de Gaià, Salomó, Renau, la Pobla de Montornès i Tarragona (Ferran, Tamarit), que tenen en comú el riu Gaià i la xarxa de Castells defensius d'origen medieval.

De manera administrativa, el Baix Gaià també pertany a la comarca del Tarragonès i limita amb el Baix Penedès a l'est, al sud amb la Mar Mediterrània, a l'oest amb el Tarragonès i al nord amb l'Alt Camp. Els municipis que limiten amb la costa són Altafulla, Torredembarra, Creixell i Roda de Berà, com es mostra a [l'annex núm.\(18\)](#). Aquests municipis formen part del Consorci Turístic del Baix Gaià, una agrupació que té com a objectiu promoure les activitats turístiques de la sub comarca.

Des de la perspectiva física del territori, Altafulla ja es veu delimitada per la hidrografia del riu Gaià, [annex núm. \(19\)](#) el qual neix prop de Santa Coloma de Queralt i desemboca entre el terme municipal d'Altafulla i del barri tarragoní de Tamarit. A conseqüència de l'embassament construït al Catllar (propietat de Repsol), fa que els últims onze quilòmetres de recorregut del riu passi quasi sec la majoria de l'any, el que comporta l'amenaça de la fauna i flora resident en aquest riu tot i tractar-se d'una zona protegida.

Durant els mesos d'estiu, és on es veu més exposat l'ecosistema del riu a causa dels fluxos turístics. Hi ha diversos projectes, segons l'inventari de zones humides de Catalunya,

destinats a la conservació de l'espai, seguiment de la fauna i la creació d'un centre d'educació i informació, entre d'altres.

En principi, a partir de les dades obtingudes, es pot veure àmbits de la geografia física del municipi d'Altafulla i dels voltants que poden haver facilitat els assentaments humans, un dels principals trets pot ser la presència del riu, a més del gran impacte de les activitats econòmiques, un relleu suau, un clima mediterrani del litoral de gran suavitat, que es caracteritza per exemple per la suavitat dels hiverns, una franja litoral de gran qualitat i que ha permès el desenvolupament d'activitats com la pesca i el turisme.

Altres factors que han facilitat els assentaments humans són unes característiques dels sòls que afavoreixen l'activitat agrària en general i una certa disponibilitat de recursos hídrics, tot i que recentment existeix una deficiència que està estretament vinculada a l'evolució econòmica i demogràfica de les darreres dècades. Aquest conjunt de factors han facilitat en general la configuració del territori amb les seves actuals característiques econòmiques i socials.

5.1. Sistemes de comunicació i transport.

Altafulla compta amb diversos sistemes de comunicació amb un bon posicionament geogràfic i estratègic, ja que està situat al corredor del mediterrani. Obté una molt bona comunicació respecte a la xarxa ferroviària i a la de carreteres. A continuació, veurem els diferents sistemes de transport que compta el municipi a més de la seva accessibilitat.

Xarxa ferroviària

Com hem remarcat abans, la xarxa ferroviària és una de les millors opcions per arribar a Altafulla, ja que a les estacions d'Altafulla-Tamarit hi passa aquest mètode de transport regularment. A [l'annex núm. \(20\)](#) es pot veure la xarxa ferroviària del corredor del mediterrani. Hi ha connexió en l'àmbit regional i nacional. La població sol agafar aquest mètode de transport per viatjar cap a Tarragona o bé cap a Barcelona. Aquesta mateixa línia de tren pot anar també al sud de Catalunya (Terres de l'Ebre).

També hi ha altres línies de tren que van direcció Reus des de Tarragona o bé direcció a altres zones del mapa nacional, ja sigui des de Tarragona, fent transbord en direcció a València o Madrid.

Per acabar, hem de mencionar la importància de l'AVE (tren d'Alta Velocitat Espanyola), la línia d'AVE: Madrid- Barcelona- Frontera Francesa, passa per l'estació del Camp de

Tarragona, i aquesta es troba a 17 km de distància d'Altafulla per carretera, aproximadament uns 20 minuts.

Xarxa de carreteres

A Altafulla té una de les vies de comunicació en l'àmbit de carreteres més important, l'AP-7, Aquesta recorre la costa del mediterrani passant pel Tarragonès, sent la sortida núm. 32 la que correspon a Altafulla i Torredembarra. L'altre eix de comunicació present és l'A-7, abans l'N-240, la qual evita passar pel centre del nucli d'Altafulla, i va en paral·lel a l'AP-7 vorejant el terme municipal, tal com es pot veure a [l'annex núm. \(21\)](#).

Com a vies secundàries tenim les que van cap als pobles d'interior, la T-202 direcció a La Riera de Gaià, El Catllar i Salomó, així com la TP-2039 que s'accedeix des de l'A-7 per anar cap al Catllar. Normalment, les carreteres secundàries estan en mal estat o bé són estretes i dificulten l'accés.

Xarxa marítima

Altafulla no disposa d'un port marítim propi, malgrat que té un Club Marítim per als socis, el port més proper és el Port de Torredembarra, es mostra fotografia aèria a [l'annex núm. \(22\)](#) tenint en compte les seves dimissions, així i tot es troben uns serveis de lloguer d'amarradors prou econòmics, a més de gaudir de diferents serveis lúdics, com ara l'aprenentatge d'esports marítims.

La restauració, el servei de bugaderia i benzinera són complements importants. L'afluència de turistes que venen no és tan gran com altres mètodes de transport, però encara així va guanyant pes. Actualment el port de Tarragona és el que més turistes porta a la comarca del Tarragonès gràcies als creuers.

5.2. Dades demogràfiques.

Segons el cens de l'any 2019 Altafulla té una població de 5.243 habitants, i una densitat de població de 754,4 habitants per km². La població flotant mitjana durant l'estiu és aproximadament de 15.000 hab.

A la piràmide poblacional d'Altafulla, a [l'annex núm. \(23\)](#) es pot observar que la població està distribuïda en 2.555 homes i 2.688 dones, dels quals 925 són menors, entre 0 i 14 anys, tenint una població de 3.393 persones entre els 15 i 64 anys, sent 925 persones

majors de seixanta-cinc anys. Segons l'any 2011 les persones censades al municipi amb estudis universitaris era de 1.360.

Altres dades de rellevància sobre la població del municipi es pot observar els gràfics que s'exposen a [l'annex núm. \(24\)](#), com és el producte interior brut, que l'any 2011 era de 75.900.000 €, o la renda familiar bruta per habitant, que era de 17.000 €, destacant que estava per sobre de la mitjana nacional, o la distribució de l'habitatge, que comptava amb 1.861 habitatges principals i 2.131 habitatges de segona residència.

5.3. Recursos turístics d'Altafulla.

Per a poder definir què és un recurs, ens hem basat en la següent definició que fa L'Organització Mundial del Turisme (OMT) la qual determina el concepte de recurs turístic com "aquells béns i serveis que, per mitjà de l'activitat de l'home i dels seus mitjans, fan possible l'activitat turística i satisfan les necessitats de la demanda" (1978). Els recursos turístics potencials són aquells que existeixen, o no, però que encara no han sigut explotats per l'home. Amb aquesta reflexió, podem dir que el visitant / turista manté una curiositat cap als recursos turístics.

Segons l'OMT, el patrimoni turístic es defineix com un "conjunt potencial dels béns materials i immaterials a disposició de l'ésser humà i que es poden utilitzar, mitjançant un procés de transformació, per a satisfer les seves necessitats turístiques" (1978).

Arran d'aquestes definicions, veiem com l'ésser humà fa possible l'existència d'ambdues per a la seva satisfacció. A continuació veurem la següent classificació dels recursos turístics d'Altafulla.

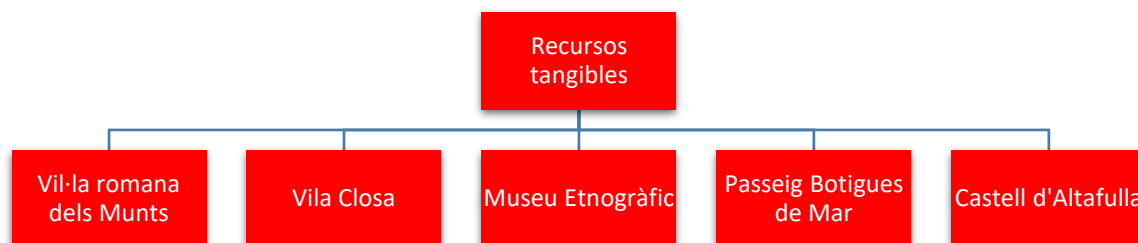
Recursos naturals

Els recursos naturals són aquells que no han estat creats per l'home, però si poden ser modificats i com el seu propi nom indica, són creats per la naturalesa.

Recursos culturals

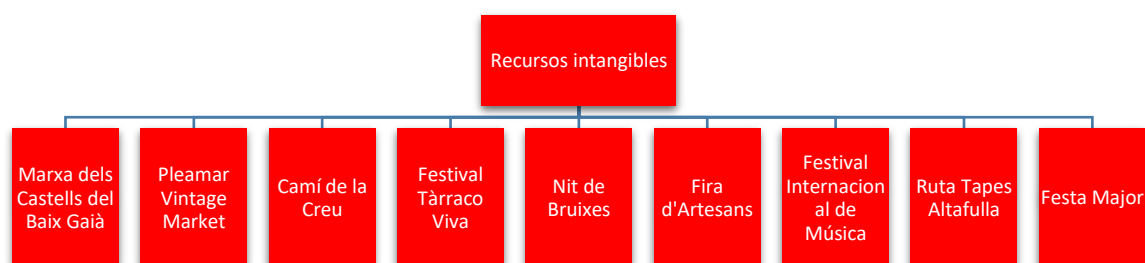
Els recursos culturals són aquells que tenen una gran importància cultural i històrica per a les persones. A continuació es pot veure la classificació dels recursos culturals patrimonials material i patrimonials immaterials. S'han elaborat un llistat dels recursos turístics patrimonials tangibles i intangibles més destacats d'Altafulla, i aquest son:

Gràfic 4. Recursos turístics tangibles d'Altafulla.

Font: Elaboració pròpia.

Gràfic 5. Recursos turístics intangibles d'Altafulla.

Font: Elaboració pròpia.

Per la importància d'aquest projecte es destaca el recurs de major valor del municipi que és la Vil·la romana dels Munts, a continuació es fa una descripció:

La Vil·la romana dels Munts és possiblement una de les vil·les aristocràtiques més ben conservades que queden de l'època romana a Hispània. Està situada en un vessant a prop del mar, amb unes magnífiques vistes al mar, a poca distància de l'antiga Via Augusta i a una distància de 12 km al nord de Tàrraco. Al segle II dC va ser la residència del duumvir Caius Valerius Avitus i la seva esposa Faustina que la van convertir en una residència de luxe per gaudir de l'oci. La vil·la va patir un incendi, es va reconstruir una part però per fer les funcions de vil·la agrícola, i mai més torna a tenir la funció de vil·la residencial.

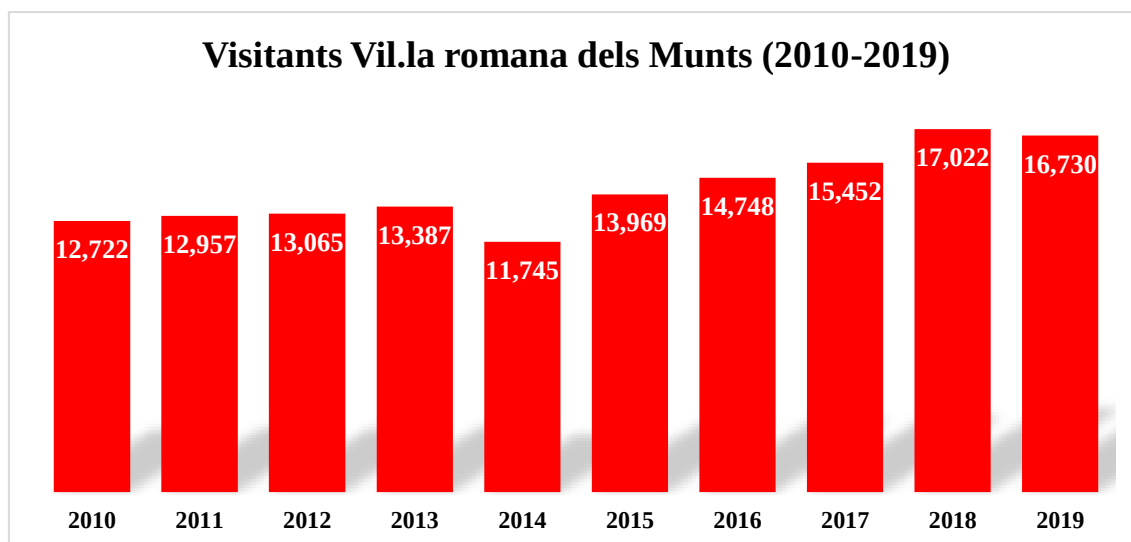
Finalment va ser abandonada, i durant segles va patir espolis i va ser sepultada per la vegetació. Tot i que es coneixia la seva existència, gràcies a l'arqueòleg Lluís Pons d'Icart al segle XVI, no va ser fins a l'any 1964 quan van començar les excavacions arqueològiques i es van posar a la llum totes les troballes, i continuen encara les excavacions d'investigació.

Actualment forma part del conjunt arqueològic de Tàrraco romana, que inclou l'Arc de Barà, l'aqüeducte de Tarragona, les restes arqueològiques de Tarragona, la pedrera del Mèdol, la torre dels Escipions, el mausoleu de Centelles, i aquest conjunt va ser declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO l'any 2000.

Està obert al públic tot l'any, de dimarts a dissabte excepte els dilluns, l'horari depèn de l'època de l'any i el preu de l'entrada és de 4,5 € la tarifa normal, compten amb descomptes per estudiants, pensionistes i grups. Amb reserva prèvia organitzen visites guiades teatralitzades, on Caius o Faustina fan d'amfitrions, i durant l'estiu les ofereixen tots els dissabtes a la tarda. El preu de la visita és de 8 €. Tanmateix ofereixen el taller familiar "Us portem a l'hortus".

Tanmateix a [l'annex núm. \(25\)](#) es presenta l'elaboració d'una fitxa del recurs a i [l'annex núm. \(26\)](#) una taula amb el registre de les estadístiques de les diferents visites que es realitzen, les tipologies de visitants durant els últims deu anys a la Vil·la romana dels Munts, dades que han estat proporcionades pel MNAT (Museu Nacional Arqueològic de Tarragona) que és qui gestiona el jaciment arqueològic. A continuació es presenta un gràfic dels visitants de la Vil·la romana els últims deu anys.

Gràfic 6. Visitants a la Vil·la romana dels Munts.

Font: Gràfic d'elaboració pròpia a partir de les dades estretes del MNAT.

5.4. Dades turístiques.

Respecte a l'anàlisi d'establiments hotelers i la seva ocupació, a [l'annex núm. \(27\)](#) es mostra tota l'oferta turística del municipi i de la rodalia. L'any 2019 l'allotjament

d'Altafulla constava d'un total de 5 hotels, 1 alberge i 2 càmpings, els quals es distribueixen per 2 hotels de 4 estrelles i 3 hotels de 2 estrelles. Està en procés de construcció d'un nou hotel, a segona línia de mar, amb capacitat per a 60 habitacions i amb quatre estrelles de categoria.

Cal destacar que al municipi d'Altafulla hi ha gran abundància de segones residències, hi ha més que de primeres residències, i aquesta és una característica destacable a tots els municipis del litoral de la Costa Daurada, això fa que hi hagi una gran quantitat d'habitatges d'ús turístic, a part de comptar també amb moltes empreses administradores de finques que gestionen el lloguer d'apartaments turístics, sobretot durant els mesos d'estiu. En l'actualitat estan registrades 305 habitatges d'ús turístic.

Destaca el gran nombre de càmpings sobre el conjunt de la comarca, i per la proximitat al terme municipal de Tarragona, els càmpings de Torre de la Mora, el càmping Tamarit, el càmping Trillas i el càmping Caledonia, amb els seus respectius usuaris tenen una influència sobre el municipi d'Altafulla durant la temporada alta que cal destacar, per l'augment de l'oferta d'ocupació turística i en conseqüència per l'augment de la població flotant.

Segons el Pla de màrqueting estratègic de Catalunya del 2018- 2022, la província de Tarragona, per tant també Altafulla té una elevada estacionalitat per la concentració dels turistes entre els mesos de maig a octubre, que es mostra en [l'annex núm. \(28\)](#) i que és de 59,5 % del total de les arribades a Catalunya, que coincideix amb les vacances escolars i el bon clima, això obliga a la majoria d'hotels i càmpings a tancar durant els mesos d'octubre fins a Setmana Santa.

6. Proposta de projecte.

El projecte pretén defensar i valorar el patrimoni natural, cultural i històric d'Altafulla i recrear una vil·la romana, inspirada en la Vil·la romana dels Munts, però sense pretendre fer una reconstrucció d'aquesta, ja que això seria impossible, si tenim en compte l'orografia i l'emplaçament on està situada l'autèntica Vil·la dels Munts.

La finalitat és fer una gestió integral del projecte, començant per la selecció de l'emplaçament, el projecte de legalització, la construcció, la posterior gestió de l'espai museístic i la divulgació. Per tal de gestionar aquest projecte de manera eficient faré servir un diagrama de Gantt, una eina gràfica molt útil que m'ajudarà a planificar i coordinar-me amb els altres agents implicats.

Una vegada presentat el projecte a l'equip de govern i aprovat, es pot començar a posar en marxa tot el procés del projecte, que podria estar finalitzat i en funcionament en un termini aproximat de disset mesos. A continuació es presenta el Diagrama de Gantt:

Taula 2. Diagrama de Gantt.

Nom del projecte	Recreació històrica d'una Vil·la romana
Cap de projecte	Núria Barba
Data d'inici del projecte	2 de febrer de 2021
Data estimada de finalització	30 de juny de 2022
Temps estimat en mesos	17 mesos
Temps estimat en setmanes	68 setmanes

Any 2021												Any 2022					
febrer	març	abril	maig	juny	juliol	agost	setembre	octubre	novembre	desembre		gener	febrer	març	abril	maig	juny
Elaboració del projecte arquitectònic																	
Sol·licitud subvencions												Sol·licitud subvencions					
Reunions: historiadors, arqueòlegs, decoradors, recreadors històrics																	
		Acondicionament del terreny															
			Reunions productora multimedia														
			Elaboració de vestuari i ornamentació del decorat														
			Començament de l'obra < realització de l'obra > finalització de l'obra														
					Elaboració de relats i continguts												
								Gravació audiovisuals, traducció textos									
									Ajardinament espai exterior								
												Decoració i acondicionament interiors					
															Promoció xarxes i posada en marxa		

Font: Elaboració pròpia.

6.1. Creació d'un nou producte turístic: Vil·la romana de recreació històrica per a la investigació arqueològica i valor patrimonial.

Per la creació d'aquest nou producte turístic s'ha valorat quin tipus de recreació dels estudis que es troben al marc teòric però sobretot amb l'aportació de la doctora en arqueologia a l'entrevista que es mostra a l'annex núm. (4), i ella aconsella no construir per sobre de les restes arqueològiques com és el cas de les vil·les romanes a alemanya o a la ciutadella ibèrica a Calafell, ja que aquest model es va implantar fa dècades.

Actualment aquesta opció d'actuació sobre restes originals està desaconsellada per alguns experts donat que tenim moltes eines de recreació 3D virtuals que permeten no modificar les construccions originals. De tota manera, les recreacions que s'ofereixen són una bona manera de generar coneixement entre el públic general i faciliten la difusió de la cultura entre la societat.

Afegeix que "actualment les recreacions es podrien fer via 3D, generant visualitzacions molt realistes a través de dispositius com per exemple tablets, Aquestes experiències ja ofereixen un acostament idoni al públic pel que fa a les estructures construïdes. Qualsevol actuació sobre les restes arqueològiques hauria de ser com més respectuosa millor i per tant aixecar construccions sobre restes originals no hauria de ser la solució".

A l'hora de fer la recreació d'una típica casa romana cal documentar-se, a través de l'escriptor d'arquitectura Vitruvi, que descriu la configuració d'una "domus" (casa en llatí), explica que la sala principal, es coneixia amb el nom d'Atri, era la part principal i es feia servir com una sala d'espera, En aquest espai l'amfitrió rebia als seus clients, per tant aquí serà el lloc on estarà el Centre d'acollida al visitant.

Tot el personal i treballadors dins la Vil·la estarà vestit amb vestuari de l'època. I els visitants podran també tenir unes túniques per posar a sobre dels seus vestits. A partir d'aquí és que es comença l'experiència per als visitants, que tenen l'ocasió d'experimentar la vida dins d'una Domus romana, i fer un viatge en el temps. L'idea és que el visitant visquin una experiència excel·lent i inoblidable a través de la visita a la domus plena de sensacions i emocions.

A l'interior de la domus hi haurà diferents estances típiques d'una casa, la cuina, el dormitori, l'atri, la latrina, les termes, totes decorades i que faran d'espais interpretatius amb el suport de les noves tecnologies multimèdia i audiovisuals interpretatives amb un relat centrat amb la història i la vida d'una família agrícola a l'època romana. Utilitzant unes projeccions immersives en 4D (quatre dimensions) les parets, al sostre, el terra fan de pantalles d'imatges en moviment a 180 grades.

A cada sala, es projecten audiovisuals que ajuden a interpretar el relat dels actors sobre la vida quotidiana i que transportin als visitants dins d'aquell espai com si estiguessin envoltats amb els amfitrions (actors) i formessin part de la família. Per augmentar l'experiència de la visita a cada una de les sales hi haurà uns aromes amb plantes aromàtiques relacionades amb el tema, sobretot a la cuina i a les termes.

A continuació es mostra una vista de la maqueta de la Vil·la romana dels Munts reconstruïda tal com s'imagina devia haver estat. Aquesta maqueta està exposada a l'Audiència Provincial de la ciutat de Tarragona i serveix per fer-se una idea del que serà la construcció d'aquest nou projecte:

Imatge 1. Maqueta Vil·la romana dels Munts.

Font: Imatge d'elaboració pròpia estreta de l'antiga Audiència Provincial de Tarragona.

6.2. Gran valor de visita i divulgació pedagògica.

De l'entrevista amb el director del Festival de recreació històrica Tàrraco Viva el Sr. Magí Seritjol i que es mostra a l'annex núm. (1), s'extreu que per aconseguir un gran valor de la visita a l'atractiu turístic se l'ha de sumar també l'atractiu educatiu, perquè han d'anar junts, i no es pot pensar en un projecte turístic que no tingui rellevància educativa i cultural, i en aquest sentit recomana fer una aposta decidida.

El valor ho determina el coneixement, per tant no és tan important quina part de la construcció li donaria més sentit sinó que el conjunt de la proposta hauria d'estar carregat de coneixement, és a dir que la gent entra en aquest recinte i quan sortís, entengués molt millor el món antic, i que és el que ens ha deixat aquest món en els nostres dies, per tant no hi ha una part més important que altra.

Les vil·les romanes eren centres de consum i producció d'aliments tant ramader com d'agricultura però eren també espais de convivència, hi havia la producció econòmica dels aliments i hi havia la representació simbòlica d'una societat que no enteníem la vida rural

sense els luxes i les comoditats. Per tant els visitants poden sortir amb coneixements i conceptes d'aquests tipus.

La divulgació pedagògica és fonamental perquè com més gent estigui interessada pel patrimoni més recursos hi haurà pel patrimoni, és a dir més recursos pels historiadors, pels arqueòlegs, per la conservació, per la investigació, va junt, i quan normalment no hi ha diners per la investigació és que no hem aconseguit crear d'interès al voltant del patrimoni, és com un cercle i no va per separat.

Tanmateix de l'entrevista a la doctora en arqueologia, la Sra. Maria Jesús Ortega s'extreu que tot i que en l'àmbit històric es fa molta difusió d'aspectes militars, de batalles, de rituals religiosos, de personatges cèlebres, de filòsofs, d'art, però que es desconeix sobre la vida quotidiana del món romà, que menjaven, com preparaven el menjar, quines eines utilitzaven per als conreus, ella indica que històricament la investigació i la difusió s'han centrat en aquests aspectes més "destacats" de les societats del passat, deixant de banda els actors i accions habituals, que també són transformadors i necessaris.

La gran novetat d'aquest recurs es que el visitant experimenta una realitat virtual on les animacions no són dibuixos animats sinó persones reals que han fet la representació teatral en un plató per després projectar aquest relat a les parets de cada sala. La utilització d'aquestes projeccions seran una eina de comunicació i de divulgació pedagògica de l'arqueologia clàssica, que pot adaptar-se a diferents relats segons el tema que es vol comunicar i el segment de públic al qual va dirigit. Els àudios es faran també en diferents idiomes, català, castellà, francès, anglès i alemany.

La vi.la es divideix per dins en grans sales connectades que són espais museístics on les parets, terra i el sostre es converteixen en pantalles de projecció al voltant del visitant i transformen l'espai en diferents usos, segon la projecció.

De l'entrevista a Miki Gual, estudiant de grau d'art i multimèdia, i expert en reproduccions d'audiovisuals, que es pot consultar a l'annex núm. (5), s'extreu que les reproduccions es poden realitzar a l'interior d'estudis de gravació no necessàriament molt grans d'espai, i que la qualitat és gràcies als focus, a les llums, al projector, a la bona maquinària, i que aquesta es pot comprar o llogar.

Segons els seus coneixements Miki indica que hi ha molts matisos per definir la realització d'un audiovisual, si l'objectiu és utilitzar l'espai simplement per il·luminar certs

personatges de manera adequada, el Plató no cal que sigui molt gran i ha de contenir focus de llum amb control de temperatura, difusors, reflectors i mecanismes de subjecció de llum i càmera. Si es pretén fer moviments de càmera dins d'un metratge, el Plató haurà de contenir rails de terra o sostre per poder realitzar travellings. Per fer una projecció a l'interior d'una habitació en 3 dimensions el tipus de projecció seria d'un micró mapping, utilitzat explícitament a enfocar escenaris interiors.

Al moment de preguntar-li que quan es fa una projecció 3D a l'interior d'un edifici hi poden haver objectes pel mig o és millor un habitacle completament buit, Miki respon que si l'objectiu és interactuar amb l'entorn, és totalment aconsellable que hi hagi objectes pel mig, per jugar amb els volums de cadascun.

A la pregunta de si quan es vol representar una escena a l'aire lliure es podria fer la gravació a l'interior d'un estudi de gravació, el Miki Gual respon que sí, que no hi hauria cap inconvenient en reproduir una escena que representi un lloc a l'aire lliure dins de l'interior d'un edifici, només caldria fer ús del croma amb bona il·luminació per tenir la capacitat de representar qualsevol classe d'escena a l'aire lliure mitjançant la postproducció.

El Miki Gual explica que el vídeo mapping pot ser una seqüència d'imatges on entren i surten personatges i es pot jugar amb els elements projectats. Si fos així simplement seria una projecció plana i no pas un mapping, i afegeix que el videomapping sempre juga amb un entorn real, projectant a sobre, mentre que la realitat virtual no projecta res sobre l'entorn, sinó que tu com a receptor veus la creació a través d'una pantalla i amb ulleres.

El requisit de la superfície a les sales on aniran representades les projeccions seria que el projector tingués amb una distància mínima de 3 o 4 metres cap a l'objectiu. El problema és la superfície màxima: com més gran sigui aquesta, més lúmens haurà de fer servir el projector i per tant més car resulta llogar-lo o comprar-lo. Segons Miki Gual la maquinària necessària per gravar aquest tipus de vídeos seria comptar amb Croma, projectors de mínim 600 lúmens, llums led àrea + difusors i càmera reflex.

En aquest moment cal indicar que Altafulla, compta amb uns estudis de gravació d'audiovisuals, de propietat de l'ajuntament, que es poden fer servir sense haver de tenir cap cost addicional pel projecte. A [l'annex núm. \(29\)](#) es mostra el dossier promocional d'aquest estudi Audiovisual.

Per tant amb tota aquesta informació es determina que les sales de la vil·la siguin polivalents i que es converteix en diferents espais museístics, on hi haurà el complex cultural que es tractaran temes com el teatre, la lírica i la poesia, el complex d'agricultura que es parlarà de temes dels conreus i les eines, el complex d'artesanía, on es parlarà dels utensilis, i en el complex termal, on es parlarà dels usos de l'SPA i de les latrines.

Per documentar la informació dels relats, amb una base científica dels coneixements que es tenen del món romà i no distorsionar la història, es demana a la doctora en arqueologia que faci recomanacions per la col·laboracions per part d'investigadors i arqueòlegs, ella indica l'ICAC (Institut Català d'Arqueologia Clàssica), el Dr. Joaquim Ruiz de Arbulo, i la col·laboració de la directora del Museu Arqueològic de Tarragona. Per empreses que es dediqui a la divulgació i la reconstrucció històrica amb rigor acadèmic recomana a IBER Calafell, Némesis, Thaleia, Atanagrum, entre altres, i diverses associacions, com Tarragona 1800 o projecte Phoenix, a l'hora de comptar amb un bon equip de professionals, per fer les recreacions.

Ella pensa que per tenir un bon suport per fer consultes i posar en pràctica aquest projecte he de parlar amb gent especialitzada i un bon referent és Joan Santacana (UB), i també César Pociña, i per l'alimentació Alexandra Livarda de l'ICAC, Núria Romaní de l'ICAC, i Josep Antón Remolà del MNAT.

6.3. Centre integral d'experiència biennal i trobada internacional de ciutats amb patrimoni de Vil·les romanes.

La vil·la servirà com a punt de trobada d'investigadors i arqueòlegs que com a col·laboradors en el projecte tindran un espai on podran fer les seves reunions periòdiques, aportant valor patrimonial a aquest nou producte turístic.

Els relats i la divulgació patrimonial serà canviant a mesura que es vagin fent aportacions per part dels investigadors i col·laboradors. Per tant l'oferta de divulgació serà molt diversa i plena de continguts.

La idea és que cada dos anys es facin simpòsiums internacionals on els arqueòlegs de les diferents ciutats on hi ha restes arqueològiques de vil·les romanes puguin fer les aportacions de les seves investigacions. Posteriorment aquestes investigacions es pugui transmetre als visitants a través dels relats que els actors de recreació històrica faran en els platós de producció multimèdia i es projectaran en 4D a dins de la vil·la.

Les infraestructures de la zona, els accessos, tant en cotxe com en avió (aeroports de Reus i Barcelona), o en tren (estació de tren d'alta velocitat), la bona comunicació terrestre amb altres ciutats de la mediterrània, l'oferta d'allotjament de qualitat, faciliten que l'emplaçament d'aquest centre integral d'experiència i trobada internacional es porti a terme en aquest municipi.

Es comptarà amb la col·laboració de l'Institut Català d'arqueologia clàssica, amb el professorat de formació i investigació d'Història de l'art i arqueologia de la URV, amb EXART (experimental archaeology open air museums), amb el MANT i amb el Festival Tàrraco Viva.

6.4. Experiència vital de patrimoni.

L'experiència vital dels visitants estarà lligada a la divulgació pedagògica a través dels relats de la recreació històrica i dels sentits seguint les recomanacions del director del Festival de Tàrraco Viva totes tenen cabuda totes aquelles activitats que tinguin relació amb les funcions d'una Vil·la romana, el dia a dia, l'agricultura, la ramaderia, la vida política, les classes socials.

Perquè les activitats culturals des del mateix espai patrimonial ja és una experiència vital, encara que sigui de recreació, però que ens expliqui alguna història. La idea és que sigui el mateix espai el que ens digui que és el més adient per aquest espai, sense negar la possibilitat de fer altres activitats.

Una vil·la era un centre de producció, d'aliments bàsicament, per tant s'hauria d'explicar com s'acollien els aliments, quins aliments, quins tipus d'agricultura, com es feien les podes, com es planta la vinya, com es recollia, començant pel més elemental, les funcions bàsiques de la vil·la, ensenyar com es llaurava la terra, perquè es llaurava d'aquesta manera, quins coneixements tenen, fins a anar a la vida domèstica, la relació entre pares i fills, entre dona i home, entre esclaus i amos, entre rics i pobres.

El Sr. Seritjol insisteix en el fet que historiadors com Colomes, i de Cató, ens parlen de l'agricultura i de les classes d'agricultura, però quan parlem del món antic, és com si la gent s'alimenten de marbre, que menjaven? com menjaven?, això és elemental i això no ho explica ningú, sabem de Cicerone, de les guerres de les Gàl·lies, però de les coses més petites ningú no en parla.

"La vida al camp al gran públic no se li ha mai explicat, com era la terra, els aparells que es feien servir, quins tipus de conreu hi havia", això es podria fer en viu, i la gent podria tastar els productes, podria ser un centre molt dinàmic. Crear un centre d'aquest tipus a Altafulla podria ser pionera en experiència vital del patrimoni.

Cal dir que el Festival Tàrraco Viva té parada des de l'any 2011 a Altafulla, es realitzen diferents activitats de recreació històrica que tenen molt d'èxit, que es poden continuar fent al nou espai i aprofitar els guies, molts d'ells arqueòlegs professionals per fer les reproduccions multimèdia.

A continuació es mostren uns cartells adaptats del Festival Tàrraco Viva dels últims anys on es pot llegir el dia i l'hora on tenen lloc aquests esdeveniments a Altafulla:

Imatge 2. Cartell Festival Tàrraco Viva adaptats a Altafulla.

Font: Imatges cedides per l'Oficina de Turisme d'Altafulla.

Segon l'aportació de la doctora en Arqueologia, a l'entrevista, ella considera que seria interessant centrar la recreació en les parts rústiques de la vil·la (esclaus i personal de treballs agrícoles i manufacturadors, criats, etc.), ja que habitualment les recreacions a les vil·les només s'ocupen de la part urbana i els personatges nobiliaris, deixant de banda els aspectes més essencials del que era la unitat de producció al món romà.

7. Viabilitat del projecte.

Per valorar la viabilitat del projecte s'han tingut en compte diversos factors, un d'ells és comprovar si encaixa dins del programa de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030, quina posició té dins del Pla de màrqueting turístic de Catalunya, quines possibilitats té dins el context de la legislació urbanística existent, la millor localització espacial, tots aquests punts s'explicaran posteriorment amb més detall, però per valorar si

aquest projecte tindrà acceptació per part dels visitants, es pren com a punt de referència l'informe de l'Observatori del Parc Científic i Tecnològic de turisme i Oci de la Costa Daurada durant els darrers nou anys (2006- 2014), i que es mostra en el següent gràfic.

Taula 3. Principals motivacions del turistes per visitar la Costa Daurada.

Tarragona, PRINCIPALS MOTIVACIONS, Sèries anuals													
Any	Els hi agrada i tenen costum de passar les vacances a la platja	Sol i bon clima	Esdeveniments	Recomanació	Conèixer i adquirir cultura	Paisatge	Fer turisme i visitar llocs	Visitar amics i/o familiars	Passejar	Comprar	Descobrir Tàrraco romana i el seu patrimoni i monuments	Relaxar-se i descansar en un lloc tranquil	Base
2006	18.0%	0.2%	3.8	0.7%	64.5%	14.5	0.0%	5.2%	59.0%	8.4%	11.2%	1.3%	1177
2007	5.6%	0.0%	1.0	0.1%	55.2%	2.0	0.0%	8.6%	75.0%	17.4%	27.6%	0.0%	968
2008	28.8%	0.1%	6.2	0.2%	44.4%	6.3	4.9%	8.0%	51.1%	13.1%	14.2%	3.7%	858
2009	15.9%	0.3%	1.8	1.5%	37.7%	0.2	4.9%	11.0%	12.9%	11.7%	13.2%	0.7%	519
2010	14.7%	1.8%	1.9	1.3%	30.7%	1.4	20.8%	10.4%	10.1%	6.7%	17.9%	0.3%	667
2011	12.9%	0.9%	6.8	1.0%	22.0%	1.2	29.4%	7.1%	8.6%	5.5%	11.5%	1.3%	604
2012	19.9%	1.0%	2.1	0.9%	11.7%	0.2	29.8%	12.5%	11.7%	7.2%	4.7%	0.3%	606
2013	19.4%	2.7%	3.1	1.4%	19.2%	3.0	26.0%	10.4%	1.8%	4.2%	27.4%	0.7%	560
2014	29.0%	6.9%	6.6	2.8%	17.4%	3.0	15.9%	8.1%	1.9%	1.6%	19.8%	1.3%	604

Nota: Durant l'any 2006, 2007 i 2008 les respostes van ser tancades i suggerides. Des del 2009 són obertes i espontànies.

Font: Observatori del Parc Científic i Tecnològic de Turisme i Oci de Catalunya.

Les quatre principals motivacions per visitar la Costa Daurada per part dels turistes és, perquè els agrada i tenen costum de passar les vacances a la platja, seguidament per descobrir Tàrraco romana i el seu patrimoni i monuments, fer turisme i conèixer llocs, i finalment conèixer i adquirir cultura.

En els primers anys d'aquest estudi conèixer i adquirir cultura era el principal motiu, arribant a tenir una importància del 64.5 %, juntament amb descobrir Tàrraco romana amb un 27.4%, però en els darrers anys té més pes el passar les vacances a la platja.

Tornant novament a l'entrevista que es va fer a la doctora en arqueologia, la Sra. Maria Jesús Ortega, sobre si tindria una bona acceptació en la comunitat acadèmica la creació d'un centre de divulgació del món romà a través de la creació d'una vil·la romana de recreació històrica, ella va respondre que aquesta possibilitat té cabuda en un museu o un centre d'interpretació de la cultura romana. Tanmateix va afegir que el tipus de visitant interessat en les visites guiades de Tàrraco romana normalment es públic familiar, parelles joves, grups d'amics.

La realització d'aquest nou recurs turístic de divulgació patrimonial i de valor cultural relacionat amb el món romà, seria una oferta apreciada per part dels turistes que visiten la Costa Daurada.

7.1. El Projecte en el marc de l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible.

Amb la voluntat d'avançar cap a un món més sostenible ha estat elaborat un nou full de ruta, que compta amb 17 objectius amb la intenció de millorar el món abans d'arribar a l'any 2030. Aquesta Agenda ha estat aprovada per part de les Nacions Unides i avalada, entre altres països, pel govern de la Generalitat amb un Pla Nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya, compte més de 900 compromisos, i coordina diferents actuacions amb indicadors per poder avaluar el compliment d'aquests compromisos.

Els objectius numero 8: "Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a totes les persones", i el número 9: "Construir infraestructures resilients, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació", són els que estan directament lligats a la línia que engloba la realització d'aquest nou projecte.

La Costa Daurada pateix d'estacionalitat, com es pot veure a [l'annex núm. \(28\)](#) que es concentra principalment als mesos de juny, juliol i setembre perquè la demanda del destí és turisme familiar de sol i platja i per tant coincideix amb les vacances escolars.

Ara bé amb el canvi climàtic i la pujada del nivell dels oceans, l'oferta de turisme de sol i platja es fa, a llarg termini cada estiu més difícil i insostenible d'assolir. Per tant, oferir un projecte innovador, sostenible en el temps, que permet l'obertura de l'espai museístic durant tot l'any (ja que el clima benigne ho afavoreix), que ofereix llocs de treball a la població local en tots els àmbits, que compti amb empreses del territori per la seva realització, que advoca per una gestió de forma cooperativista amb el sector públic i privat, fomentant una aliança d'actors públics i privats (el que es coneix com la governança), és per tant un projecte que encaixa dins la línia d'actuació de l'Agenda 2030.

Una de les visions estratègiques de Catalunya és la de desenvolupar un millor model de gestió en el sistema turístic, afavorint la governança, i com que actualment el municipi es troba sumit en un cicle de vida d'estancament, pel que respecte al segment de turisme de sol i platja i turisme familiar, per tant la incorporació del sector privat en la presa de decisions ajuda al desenvolupament a llarg termini i aquest projecte esc dins d'aquesta línia d'actuació.

7.2. Posició front en el Pla de Màrqueting Turístic de Catalunya 2018 – 2022.

Segons els quatre objectius del Pla de Màrqueting Turístic de Catalunya 2018-2022, que són: L'augment de la despesa mitjana dels turistes a Catalunya, la diversificació temporal, l'augment de la despesa diària, i l'augment del poder de la marca Catalunya, aquest projecte de recreació històrica té una posició idònia per assolir dins de la línia d'actuació, ja que aconseguirà augmentar la despesa diària del turista, perquè serà un atractiu més a la destinació a consumir, contribuirà a prolongar el temps d'estada sigui en el mateix municipi o en allotjaments de municipis propers, i per tant augmentarà també la despesa mitjana a Catalunya.

Un altre objectiu a aconseguir és que augmentarà la diversificació temporal, atraurà els turistes durant la temporada baixa, a la tardor i a l'hivern, i això afavoreix la desestacionalitat, perquè ofereix un recurs turístic que es pot consumir durant tot l'any.

Ara bé, l'objectiu més rellevant de tots i per això l'he volgut deixar pel final, és que augmentarà el valor patrimonial de la Marca turística de Catalunya a través del Patrimoni UNESCO, la Marca de la Tàrraco Romana i la Marca Catalunya Experiència.

Segons l'Observatori del Parc Científic i Tecnològic de turisme i Oci de la Costa Daurada i que es mostra en el següent gràfic les quatre principals motivacions per visitar la Costa Daurada durant els darrers 9 anys (2006- 2014) per part dels turistes, és perquè els agrada i tenen costum de passar les vacances a la platja, seguidament descobrir Tàrraco romana i el seu patrimoni i monuments, seguidament fer turisme i conèixer llocs, i finalment conèixer i adquirir cultura.

La visió d'aquests objectius per part de l'Agència Catalana del Turisme en el seu Pla estratègic és la de situar a Catalunya entre les millors destinacions europees i aconseguir que els seus serveis siguin apreciats per part de les empreses i per part de les organitzacions turístiques, aquesta és també la visió de la creació d'aquest nou projecte, aconseguir atreure l'interès per part de diferents agents, d'escoles, d'organitzacions culturals, d'agents de viatges, i de visitants a través de la millora permanent de la qualitat del servei i l'atractiu de l'experiència.

La implantació de l'experiència turística per via de les noves tecnologies, de 4D va també en la línia de les estratègies que vol seguir l'agència Catalana del Turisme i que estarà present en aquest nou projecte turístic de recreació històrica. Projeccions en 4 dimensions que transportaran sensorialment al visitant en altre temps.

Això serà possible gràcies a la relació entre el sector privat i públic, que contribuirà a aportar un nou model de gestió del recurs, incorporant empreses que aportaran un valor afegit al sistema de governança, augmentant per tant la competitivitat i la qualitat de l'oferta respecte a altres destins de la mediterrània. I per finalitzar aquest apartat cal destacar que la clau per fidelitzar el client serà a través de la satisfacció, que afavoreix la promoció i incrementarà el segment de l'oferta del mercat.

7.3. Possibilitats en el context de la legislació urbanística existent.

De la entrevista realitzada amb l'arquitecte municipal de l'Ajuntament d'Altafulla, el Sr. Lluç Sumoy, i que es troba a l'annex núm. (3) s'extreu la següent informació:

El POUM d'Altafulla és vigent des del 10 de juny de 2004, tot i que el 23 de novembre de l'any 2011, es va modificar el Pla d'usos del sòl, relacionat amb la qualificació d'equipament comercial, i actualment hi ha en curs de redacció dues modificacions puntuals (una per l'àmbit dels sectors SUR 2, SUR 3 i SUR 7, l'altra pel polígon PAU-10), i n'hi ha una en tràmit d'aprovació (que afecta a l'ús d'aparcament en claus 2 i 3). Les modificacions no són habituals perquè és un tràmit complicat i se n'ha de justificar molt bé l'interès públic.

La classificació de sol més adequada que caldria considerar per la realització d'un equipament com la construcció d'una vil·la romana de recreació històrica seria la l'ús d'un espai cultural, ja que l'ús recreatiu per la seva vinculació amb activitats molestes no encaixaria i l'ús turístic no està previst en el POUM, tot i que seria assimilable als usos hotel·ler i de restauració, però que tampoc encaixarien amb l'equipament plantejat actual.

Sobre la consulta de si actualment hi ha algun sòl urbanitzable de propietat municipal que podria utilitzar-se per instal·lar un equipament turístic amb les característiques de Vil·la de recreació històrica, l'arquitecte indica que hi ha diversos terrenys de propietat municipal procedents del procés de desenvolupament urbanístic, que no tenen encara concretat l'ús definitiu.

És el cas de terrenys als sectors SUR-2 (Safranars sud), SUR-7 (Safranars nord) i SUR-9 (Els Munts), o de l'actual parc del Canyadell, que de fet forma part del mateix SUR-9, que es mostren a [l'annex núm. \(30\)](#).

L'òrgan competent per aprovar el projecte inicialment és el Ple Municipal, a proposta del regidor d'urbanisme. L'aprovació definitiva correspon a la comissió territorial d'urbanisme de la Generalitat. Això és aplicable per tots els instruments de planejament municipal (POUM, programes d'actuació, plans parcials, plans especials i plans de millora urbana), i el criteri prioritari a l'hora de fer modificacions en el Pla d'ordenació urbanística es el del desenvolupament sostenible i viabilitat més que del creixement econòmic.

La recomanació del Sr. Sumoy es que amb la qualificació d'equipament, l'únic espai disponible amb les dimensions que es requereixen (uns 6.000 metres quadrats aprox.) seria el del parc del Canyadell, tot i que en sòl urbà també hi ha diversos parcs que podrien destinar-se a aquest propòsit, com els espais alliberats en la protecció de les eres, però amb la corresponent modificació d'usos.

Quan hi ha un àmbit del sòl urbà consolidat que requereix completar o modificar la configuració urbana (modificar viari, usos, volumetries). La persona competent per redactar-lo és l'ens local, amb la concurrència i signatura d'un arquitecte, que pot ser de l'Ajuntament o extern.

Segons l'arquitecte municipal la millor ubicació per construir un equipament d'aquestes característiques seria el parc del Canyadell, ja que seria interessant aprofitar les condicions topogràfiques i d'ubicació de la vila original, és a dir, reproduir la proximitat del mar i que tingui una extensió i una topografia remarcables.

La referència Cadastral de la finca del Canyadell es 4853944CF6555S0001BY, una superfície total de 12815,00 m², dels quals la superfície construïda és de 303,00 m². Segons la qualificació urbanística municipal una part de la finca està qualificada com a Parcs i Jardins i l'altre part a sol públic d'edificació condicionada.

La topografia del terreny descriu que la finca té una forta inclinació i diferències de cotes considerables, surt d'una cota aproximada de +5,00 respecte el nivell del mar i acaba a una cota aproximada de +25,00 respecte el nivell del mar, la finca esta estructurada amb diferents terrasses, algunes de ells realitzades amb marges de pedra seca. La vegetació està formada principalment per pins i espècies arbustives autòctones.

A continuació es mostra dues vistes aèries, la primera es de la platja del Canyadell i la segona del Parc del Canyadell encerclat amb una línia de color vermell tot el perímetre de la finca:

Imatge 3. Vista aèria de la platja del Canyadell.

Font: Elaboració pròpia estreta de Google Earth.

Imatge 4. Vista aèria de la finca del Canyadell.

Font: Elaboració pròpia estreta de Google Earth.

7.4. Idoneïtat de localització espacial.

Com indica el director del Festival Tàrraco Viva la idoneïtat de la localització d'aquest projecte no pot ser en el mateix espai que la Vil·la dels Munts però si just al costat, seria perfecte que es pugui anar a peu d'una a l'altra, així es posen en valor encara més, i seria favorable per totes dues.

Com s'esmenta a l'apartat anterior l'arquitecte municipal de l'ajuntament d'Altafulla, indica que la zona Sur-9, que es mostra en la figura núm. (x) on es troba la Cala del Canyadell, és la millor ubicació per construir un equipament de les característiques per la similitud de l'espai amb la Vil·la romana dels Munts, ja que seria interessant aprofitar les condicions topogràfiques i d'ubicació de la vil·la original, és a dir, reproduir la proximitat del mar i que tingui una extensió i una topografia remarcables.

La petita cala de Canyadell limita Altafulla amb el municipi veí de Torredembarra, té una zona boscosa formada per pins autòctons protegida. És un espai no gaire conegut i això augmenta el seu atractiu pels visitants perquè no hi ha massificació i es pot gaudir del paisatge del bosc i els penya-segats que l'envolten. És considerada una platja semi urbana, amb un entorn poc urbanitzat, poca oferta de serveis i els fluxos de visitants és menor que en altres platges de la Costa Daurada que la converteixen en molt valorada per l'ambient tranquil. Cada any rep el distintiu de Platja verda.

L'accessibilitat és bona malgrat la seva orografia sobretot d'ençà que es va construir la passerella de fusta tot i que per a persones amb mobilitat reduïda s'hauria de fer un accés més adequat i amb el menor impacte possible.

A continuació es mostra una vista de l'accés a la platja del Canyadell amb la passerella de fusta:

Imatge 5. Vista de l'accés a platja del Canyadell.

Font: Imatge cedida per l'Ajuntament d'Altafulla.

7.5. Subvencions i línies de finançament.

En aquest apartat es pren com a referència les aportacions que fa la tècnica administrativa de l'ajuntament d'Altafulla, la Sra. Mercè Ocaña, durant l'entrevista que es pot consultar a l'annex núm. (2). Ella és la persona encarregada de les sol·licituds de les subvencions a l'administració pública tant de turisme com d'altres àrees. Segons ella els òrgans públics que proporcionen subvencions són principalment la Diputació de Tarragona, la Generalitat de Catalunya i el també del Govern central.

Per obtenir la condició de beneficiari de les subvencions s'han de complir una sèrie de requisits i condicions d'acord amb les bases que regulen la línia de subvenció de la qual es tracta i un dels requisits és l'obligació d'estar al corrent en el compliment de les obligacions tributàries davant de la Seguretat Social, i presentar declaració sobre si s'ha demanat altres ajuts públics o privats per a la mateixa actuació. El compliment d'aquests requisits s'acredita mitjançant les corresponents declaracions responsables que conté el formulari de sol·licitud. Totes surten publicades al Butlletí Oficial de l'Estat, el BOE.

El percentatge d'ajut d'aquestes subvencions són molt variades, depenen directament de les línies del plantejament estratègic de cada organisme, però algunes poden finançar fins al 95% del cost, tot i que la majoria financen entre el 20 i el 40% del cost de l'actuació.

Per la seva experiència durant els anys que treballa a l'ajuntament gairebé totes les sol·licituds que s'han fet han tingut un retorn positiu, i entre les 35/40 subvencions que es demanen anualment 4 o 5 només no són acceptades, totes les restants han estat acceptades.

Es pot demanar diverses subvencions a la vegada a diferents entitats públiques pel mateix concepte però s'ha de mirar les bases específiques que les regulen per comprovar que són compatibles amb altres subvencions. L'import de la suma de les subvencions i qualsevol altre ingrés no pot superar en cap cas el cost total. No hi ha límit sempre que es compleixin els requisits i condicions que marquen les bases de la subvenció.

En el cas d'un nou producte turístic de caràcter cultural i museístic que esdevingui un espai d'investigació de Vil·les romanes a la mediterrània, l'administració pública més adient per sol·licitar una subvenció seria la Generalitat de Catalunya que atorga ajudes a través dels fons FEDER (Fons Europeu de Desenvolupament regional), i dins d'aquest fons està del programa europeu MITOMED el qual té unes ajudes de cooperació transnacional que han estat creades pels anys (2014-2020) i que han comptat amb un pressupost de 270 milions d'euros.

Entre els seus objectius era millorar en un 10% el nivell de sostenibilitat del turisme en les regions costaneres MED, a través d'una major cooperació i una planificació conjunta integrada, i millorar la governança del Mediterrani mitjançant projectes de cooperació en els quals participin associats regionals, nacionals i internacionals, per ajudar-los en els processos d'adopció de decisions i elaborar estratègies comunes.

Si aquest programa té continuïtat en un futur o s'allarga el termini per poder presentar la sol·licitud d'ajuda, seria molt interessant perquè encaixa en els valors d'aquest nou projecte turístic. Tanmateix sempre es pot demanar a la Generalitat quan surten les convocatòries de subvenció que poden encaixar en alguna de les línies pel foment del turisme.

Una altra línia de finançament és a través de l'Agència Catalana de turisme, del Departament d'Empresa i Coneixement, que lidera el projecte europeu Med Pearls per potenciar l'Slow Tourism, i que té com a objectiu crear 26 experiències turístiques en diversos països de la Mediterrània, que tenen la finalitat de posicionar internacionalment la Mediterrània com una destinació de qualitat, l'excel·lència i la cooperació públic-privat.

El projecte Med Pearls vol estimular les experiències i desenvolupar-les en zones de baixa densitat turística però amb gran potencial. Segons aquest criteri hi han de ser destinacions amb capacitat per crear productes Slow Tourism, a partir d'empreses locals emprenedores que desenvolupin solucions TIC per integrar-les en els nous productes.

L'ajut del projecte Med Pearls no és només econòmic, també donen formació en la creació de producte turístic, afavoreixen les sinergies amb altres llocs que també formen part del projecte on tenen experiències, realitzen viatges de benchmarking i donen assessorament tecnològic per promoure l'activitat turística. En aquest primer projecte les zones escollides de Catalunya han estat l'Anoia, Les Garrigues i la Ribera d'Ebre.

Dins dels seus objectius principals estan:

- Crear fluxos cap a destinacions del Mediterrani menys conegudes de forma sostenible i responsable.
- Crear experiències que es puguin realitzar més enllà de la temporada alta i en qualsevol moment de l'any, afavorint per tant la desestacionalitat.

- Desenvolupar nous productes turístics amb experiències innovadores, diverses que afavoreixin el patrimoni natural i cultural.
- Introduir noves tecnologies i digitalització a l'hora de reforçar els nous productes turístics.
- Desenvolupar l'economia local i implicar directament tant la ciutadania com les PIMES locals.

Tots els sons objectius comuns amb les línies principals d'actuació d'aquest nou projecte turístic de recreació històrica d'una vil·la romana a Altafulla, per tant, estaria dins dels criteris a l'hora de ser beneficiaris d'aquestes subvencions.

Per altra banda en el darrer Pla estratègic de Catalunya s'extreu informació que interessa destacar en aquest apartat, el fet que des de l'any 2015, l'Agència Catalana del Turisme presideix la xarxa NECSTouR de regions europees per la sostenibilitat i la competitivitat en el turisme, fundada l'any 2009.

Aquesta xarxa treballa per potenciar la cooperació entre regions europees en la consolidació de la sostenibilitat i la competitivitat en el turisme i influir directament en la política turística europea entre Catalunya, la Toscana i la Provença-Alps-Costa Blava.

Actualment en formen part una sesentena de membres que representen regions europees, empreses, institucions, associacions del sector turístic europeu, universitats i centres de recerca. Aquesta xarxa de ben segur podrà donar suport a aquest projecte afavorint les relacions i apropant col·laboradors internacionals.

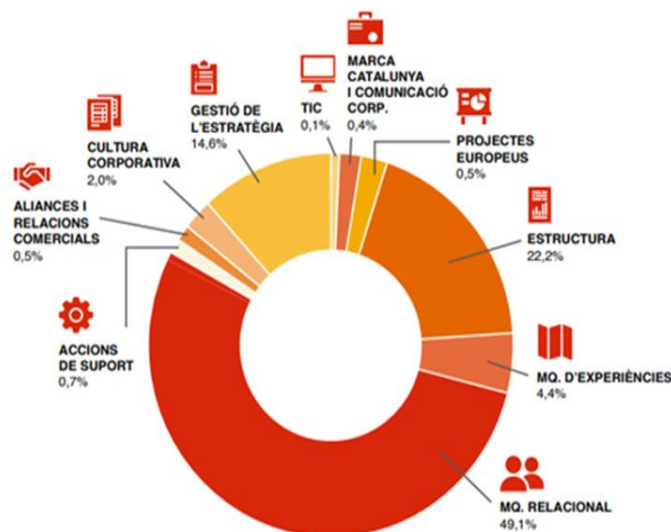
Cal també destacar que l'any 2019 va ser declarat l'Any del Turisme Cultural i per part de la Unió Europea va ser declarat l'Any Europeu del Patrimoni. L'agència Catalana del turisme va portar a terme accions de suport a la inversió per:

- Millora al desenvolupament del sector turístic posant en relleu el valor de la cultura com a punt clau de la destinació turística catalana.
- Desenvolupament d'infraestructures i serveis relacionats amb el turisme.

Al següent gràfic es mostra els repartiments de la despesa aplicada per part de l'ACT sobre els pressupostos de l'any 2019:

Gràfic 7. Pressupost despeses de l'Agència Catalana del Turisme al 2019.

ACT Pressupost de Despeses Aplicat 2019

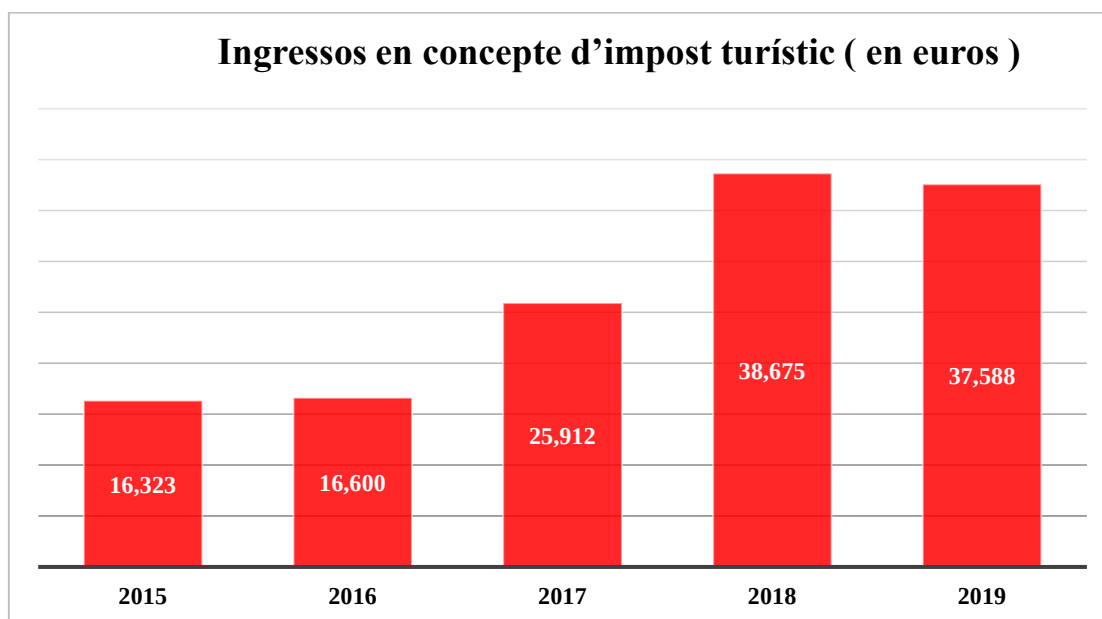
Font: Pla estratègic de l' ACT l'any 2019.

Un altre fons de finançament per aquest projecte són els ingressos que el consistori rep dels impostos derivats de les estades en establiments turístics, que serveixen per al foment del turisme, i per resoldre les possibles externalitats que el turisme pot causar en les zones d'alta concentració turística. Aproximadament un mínim del 50% de la recaptació derivada de la tarifa general es destina als mateixos municipis turístics. Aquests ingressos han de destinar-se a projectes o actuacions que persegueixin algun dels objectius següents:

- Impulsar el turisme sostenible, responsable i de qualitat, i la protecció, la preservació, la recuperació i el millorament dels recursos turístics.
- Fomentar la creació i el millorament dels productes turístics.
- Millorar els serveis de control i inspecció sobre els establiments i equipaments turístics.
- Desenvolupament d'infraestructures i serveis relacionats amb el turisme en benefici no només dels turistes sinó també dels habitants del mateix municipi.

En el següent gràfic es mostra els ingressos que l'ajuntament d'Altafulla ha rebut en concepte d'impost turístic durant els darrers cinc anys, sent la suma de 37.588 euros el total que es va ingressar l'any 2019.

Gràfic 8. Ingressos de l'ajuntament d'Altafulla en concepte d'impost turístic.

Font: Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades estretes per l'Ajuntament d'Altafulla.

Pel que fa a la partida pressupostària anual que disposa l'àrea de turisme de l'ajuntament d'Altafulla la suma total d'aquest any 2020 ha estat de 99.300 €. El repartiment per les diferents accions es fa a principis d'any i es pot veure a [l'annex núm. \(31\)](#).

Aquest pressupost no contempla adjudicació específica per innovació i desenvolupament (I+D), ni per crear un nou recurs turístic, però les petites partides destinades a altres despeses i estudis, i treballs tècnics, que sumen un total de 7.500 € es poden destinar per la creació d'aquest nou projecte. Tanmateix es podria comptar amb les aportacions econòmiques de les partides pressupostàries d'altres àrees, com de cultura o urbanisme.

La Diputació de Tarragona i Turespaña són altres organismes públics que compten també amb línies de finançament a les quals es podria acudir per demanar subvencions i col·laboració, com són les ajudes tècniques que no tenen cap cost, ajudes als municipis per fomentar el turisme sostenible i a la dinamització a través dels Plans de Sistema Integral de Qualitat en Destino (SICTED).

8. Conclusions.

Altafulla és un municipi turístic madur que es troba actualment en el punt d'estancament dins del seu cicle de vida com a destinació turística, tot i que les activitats i esdeveniments que es realitzen, tant les lúdiques com les de caràcter cultural són activitats reconegudes i ben acceptades pels visitants, però necessita una reestructuració per tal d'aconseguir un rejoeniment de la seva oferta turística abans d'arribar a l'etapa de declivi, per allargar la temporada turística i beneficiar l'ocupació local.

Com a destinació turística de sol i platja té un bon posicionament dins de la destinació, però pateix igual que la majoria dels municipis costaners de la Costa Daurada d'una forta dependència a l'estacionalitat, que es concentra durant els mesos d'estiu, malgrat que la climatologia és favorable i es podria allargar gairebé tot l'any. Per tant diversificar l'oferta menys estacional beneficiant la població local és un dels reptes que aquest nou recurs turístic vol proposar.

La revisió en el marc teòric dels antecedents acadèmics i el model de referència ha servit per adquirir bones pràctiques i evitar errades comeses amb anterioritat. Tanmateix els tres espais referents de recreació històrica que s'han fet servir, dos d'ells situats a Alemanya i un altre a Catalunya, ajuden a tenir una perspectiva del projecte amb una visió més genèrica i elaborada.

La contextualització territorial del municipi ha demostrat de manera positiva les qualitats com a destinació turística.

A la presentació de la proposta del projecte és quan es detallen les aportacions d'alguns entrevistats, considero que la realització d'aquest nou recurs turístic reforçarà el valor patrimonial històric i cultural que ja compta actualment Altafulla amb la Vil·la romana dels Munts, però que a més oferirà una experiència del passat més dinàmica.

Com a centre de divulgació arqueològica i centre experiencial es convertirà en un referent internacional amb altres ciutats de la mediterrània de les mateixes característiques històriques.

La possibilitat de crear una experiència cultural única, durant tot l'any, amb produccions escèniques dinàmiques en 3D, amb rigor acadèmic i cura de la qualitat, del detall, fent ús de les noves tecnologies que permetin canviar el relat segons el tipus de públic a qui va

dirigit, suposa un avantatge competitiu que no es presenta en cap d'altres espais de recreació històrica coneguts fins ara.

La viabilitat del projecte també inclou quin és l'encaix dins les línies de projecció futures tant del Pla de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 com del Pla estratègic turístic de Catalunya i es demostra que guarda relació directa amb els diferents objectius i fites, fet que afavoreix a l'hora de sol·licitar subvencions, ajudes i col·laboracions tècniques.

Finalment la viabilitat del projecte implica demostrar la idoneïtat de la localització espacial i sincerament des del principi del plantejament d'aquest projecte he tingut clar que la millor ubicació era un lloc separat del jaciment arqueològic de la Vil·la romana dels Munts, per no perjudicar els treballs d'investigació que contínuament s'estan portant a terme, i per no distorsionar ni perdre la identitat, però tampoc molt distant per no desvincular l'una de l'altra totalment.

Segons l'actual planejament urbanístic Altafulla compta amb un espai idoni per poder realitzar aquest projecte, a prop del mar, i a poca distància de la Vil·la romana. La idea és complementar-se, sumar esforços, treballar conjuntament tots dos espais museístics per la divulgació del valor patrimonial i no restar.

Espero que aquest treball serveixi per proposar el projecte al consistori, que el valorin positivament i portar-lo a terme en un futur pròxim.

9. Bibliografia

ASENSIO, J., 2013. *Las Recreaciones Históricas Y Sus Fundamentos:(Qué Es, Quiénes Somos, Cómo Crearlas)*. ASRI: Arte y sociedad. Revista de investigación, 2013 - dialnet.unirioja.es.

BELARTE, M. and PAARDEKOOOPER, R., 2011. *Interpretation Spaces For Archaeological Heritage: Discussions About In Situ*. . researchgate.net. Actes de la VI Reunió Internacional d'Arqueologia de Calafell - 17a Reunió Anual de l'EXARC (Calafell, del 10 al 12 de març de 2011).

GERLERO, J., 2005. *Diferencias Entre Ocio, Tiempo Libre Y Recreación: Lineamientos Preliminares Para El Estudio De La Recreación*. 1st Departmental Recreation Congress of Colombian.

PAARDEKOOOPER, R., 2012. *The Value Of An Archaeological Open-Air Museum Is In Its Use*. ore.exeter.ac.uk.

TRESSERRAS, J.J., 2004. *El Arqueoturismo O Turismo Arqueológico: Un Paso Más Para La Valorización Del Patrimonio Arqueológico*. Boletín GC: Gestión Cultural, academia.edu.

ZUNIGA, D. and DE BRITO, J., 2014. *Designing A Roman Fort For Historical Recreation And Reenactment Purposes*. H Rua - Journal of Professional Issues in . ascelibrary.org.

Webgrafia

ARQUEOTUR. 2020. Recreación Histórica. [online] Disponible a: <http://www.arqueotur.org/recursos_servicios/recreacion_historica.html> [Consultat el 7 d'Abril 2020].

CALAFELL HISTÒRIC. 2020. Ciutadella ibèrica. [online] Disponible a: <<http://www.calafellhistoric.org/index.php/2017-04-07-15-33-29/ciutadella-iberica>> [Consultat el 3 de Maig 2020].

CEICS. 2020. Patrimoni I Cultura. [online] Disponible a: <<http://www.ceics.eu/ca/web/ceics/heritage-and-culture/investment-in-research>> [Consultat el 4 de Maig 2020].

EUROPEAN UNION. 2020. EU Regional And Urban Development. [online] Disponible a: <https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2015/06/mediterranean-countries-%20join-%20forces-to-promote-smart-and-sustainable-growth> [Consultat el 6 de Maig 2020].

EXARC. 2020. Documentation Strategies In (Archaeological) Open-Air Museums. [online] Disponible a: <<https://exarc.net/meetings/berlin>> [Consultat el 17 de Maig 2020].

GENCAT. 2020. Catalunya Lidera El Projecte Europeu Med Pearls Per Potenciar L'slow Tourism. [online] Disponible a: <http://exteriors.gencat.cat/ca/ambitsdactuacio/afers_exteriors/ue/fons_europeus/detalls/noticia/20190909_projecte-med-pearls> [Consultat el 12 de Febrer 2020].

GENCAT. 2020. Fons Europeus a Catalunya. [online] Disponible a: <http://fonseuropeus.gencat.cat/es/preguntes_frequents/> [Consultat el 16 d'Abril 2020].

HECHINGEN DIE ZOLLERNSTADT. 2020. Proyecto modelo "vida de pueblo pequeño". [online] Disponible a: <<https://www.hechingen.de/de/Tourismus-Kultur/Stadt-fuer-Entdecker>> [Consultat el 12 de Març 2020].

INSTITUT CATALÀ D'ARQUEOLOGIA CLÀSSICA. 2020. Activitats Dels Investigadors. De Difusió I Transferència. [online] Disponible a: <<http://www.icac.cat/difusio/activitats-dels-investigadors/de-difusio-i-transferencia/>> [Consultat el 30 de Març 2020].

NECSTOUR. 2020. Sociocultural balance. [online] Disponible a: <<https://necstour.eu/index.php/thematic-areas/sociocultural-balance>> [Consultat el 11 de Març 2020].

VILLABORG. 2020. General Information (SIGHTSEEING). [online] Disponible a: <<https://www.villa-borg.de/>> [Consultat el 8 de Febrer 2020].

VILLA-RUSTICA. 2020. Museo de luz abierta de hechingen-stein. [online] Disponible a: <<http://www.villa-rustica.de/index.php/de/infos/oeffnungszeiten.html>> [Consultat el 14 de Febrer 2020].

10. Annexes.

Annex nº 1. Entrevista Director Festival Tàrraco Viva. Sr. Magí Seritjol.

Bona tarda, estic preparant un treball de fi de grau a la Facultat de Turisme de l'URV, i aquest treball tracta sobre la Creació d'un nou producte turístic basat en la recreació històrica d'una Vil·la romana dins del municipi d'Altafulla, municipi que com tu bens saps es troba la Vil·la romana dels Munts.

Em dones permís per gravar aquest entrevista?

I tant.

Com a president del Festival del Tàrraco Viva, festival de recreació històrica, volia fer-te una entrevista amb algunes preguntes relacionades amb la teva experiència com a expert en recreació històrica.

El teu mon es ?

Magí Seritjol

Des de quan ets el president del Festival del Tàrraco Viva?

Des de mai perquè president no sóc, dirigeix el festival però no sóc president, el president en tot cas serà l'alcalde o alcaldessa de Tarragona.

Perdona creia que eres el president. Vas ser el fundador d'aquest Festival?

Si des del començament, l'any 99.

T'interessa la arqueologia?

Si moltíssim.

L'idea de construir una edificació de recreació històrica permanent al municipi d'Altafulla la veus factible com a recurs turístic?

La veig tan factible que la vaig proposar a l'anterior alcalde d'Altafulla, si te'n en recordes, i li vaig dir que una de les eines que tenia per activar el patrimoni a Altafulla i tot el que implica era aquesta recreació.

Creus que tindria rellevància no només com a atractiu turístic sinó també com atractiu a nivell educatiu ?

Evident, a més es que va junt, no es pot pensar en un projecte turístic que no tingui rellevància educativa i cultural.

A nivell professional i per a la comunitat acadèmica, com a investigació arqueològica podria tenir també rellevància?

Es que jo crec que com més gent estigui interessada pel patrimoni més recursos hi hauran pel patrimoni, és a dir més recursos pels historiadors, pels arqueòlegs, per la conservació, per la investigació, va junt, i quan normalment no hi ha diners per la investigació es que no hem aconseguit crear d'interès al voltant del patrimoni, no va per separat.

En cas de tenir mitjans econòmics suficients quina recomanació faries per aquest projecte? començar per una petita part de la reconstrucció de la Vil·la i anar creixent poc a poc o faries una gran inversió i construir tota la Vil·la de una sola vegada?

A veure amb recursos lo següent, evidentment, però no és només un tema de recursos únicament, i ara et posaré un exemple que vaig llegir fa poc, el que es el director de la Casa dels Clàssics, ha fet un llibre sobre els orígens de la Fundació Bernat Metge que es publica des dels anys 30 els llibres dels clàssics, els grecs i llatins i va dir quan es va fundar, Cambó que faria que el director de la col·lecció, perdó el gerent de la col·lecció fos el Carles Ribas i al final li va donar a un altre que es deia Estavaler, i tots dos tenen dos visions, un deia de era millor fer-lo poc a poc i molt bé i anant fent poc a poc i el segon va dir no, ho farem de cop, i tenia raó Cambó, i

Es millor de cop?

No sempre però en aquest cas va ser així, és a dir i jo en aquest cas faria una aposta decidida.

On posaries més èmfasi en la realització de la recreació històrica d'aquesta vil·la, la part termal, la part agrícola o la part de la residència per donar-li més valor quina part?

El valor ho determina el coneixement, per tant no es tan quina part li donaria més sentit sinó que el conjunt de la proposta tindria que estar carregat de coneixement, és a dir que la gent entrés en aquest recinte i quan sortís, entengués molt millor el mon antic, i que es el que ens ha deixat aquest mon en el nostres dies, per tantes un tot i va tot junt, o no hi ha una part més important que altra. Les vil·les romanes eren centres de consum i producció d'aliments tant ramader com d'agricultura però eren també espais conviencials, per tant hi havia la producció econòmica dels aliments i per altra banda hi havia la representació simbòlica d'una societat, en aquest cas era gent molt poderosa, que vivia d'una manera determinada i ensenyava com volia viure, per tant anava junt l'economia i la diversió anava junt.

I el que van fer els romans va ser una cosa molt moderna, deien volem viure al camp però amb els avanços de les ciutats, això que ens sembla molt actual, dons no, els romans ja ho van inventar, per això hi havia termes, perquè no entenem la vida rurals sense els luxes i les comoditats, es una manera de veure la vivenda i el paisatge. Per tant la gent sortiria amb conceptes d'aquests tipus.

Com que el projecte no es la reconstrucció de la Vil·la romana dels Munts sinó la construcció d'una Vil·la de recreació històrica, creus que podrien disminuir les visites a l'autentica Vil·la romana dels Munts.

Al contrari, és absolutament al contrari, si jo em vaig a buscar, bé ara perquè hi ha internet, però fins fa poc quan volies anar a comprar unes sabates anaves a un carrer on hi havia moltes sabateries, al carrer Unió, és a dir el fet això el que faria la gent es estar més temps, no sé quin temps de promig la gent quan fan la visita a la Vil·la romana del Munts, però jo calculo que més d'una hora difícilment davant estar, suposo que si van per lliure una horeta deben estar, bé, és molt poc, però si tu els hi fas l'oferta de mirin, visitin la vil·la romana autèntica dels Munts i després la recreada o al revés, dons els tindràs tot el matí, o l'altra per la tarda.

Si perquè l'idea és fer-la de forma separada.

Si és clar, no es pot fer en el mateix lloc, jo crec que la Vil·la dels Munts tal i com s'està fent i s'ha de posar en valor encara més, però just al costat que es pugui anar a peu, a uns cinc minuts a peu l'una de l'altra, jo crec que es milloren els dos.

Dons segons tu no podria causar conflicte d'interessos amb altres gestors, com per exemple el MNAT?

No, es que seria favorable per a tots dos.

Sumaria?

Clar

Quin tipus de gestió facilitaria la posta en marxa d'aquesta vil·la ? una privada o pública?

Ni una ni un altra, jo aquí el que veig sempre es que hauria de ser una semi públic semi privada, es a dir l'idea serà que el control fos públic, per una raó senzilla, no es una vil·la per fer diners, es una vil·la per crear riquesa, que no es exactament el mateix,, riquesa cultural i també econòmic, però de tot tipus, , per tant el que jo faria seria, lo millor del sector públic, que es prevaldre el bé comú, amb la gestió privada per fer-lo més àgil, com lo qual, el control ha de ser públic i la gestió privada.

Això és el sistema d'August, August va fer això, l'emperador romà, el sistema econòmic tenia un control públic, però qui feia la gestió no eren les entitats públiques, sinó que eren empreses privades, per assegurar-se que les coses es fessin, per no gastar massa en funcionaris, que tenen que contractar a centenars de milers de funcionaris, i el que si feien era controlar, veure que allò es fes amb uns paràmetres que beneficia a l'Estat, però l'execució era privada. A veure es un sistema que es pot provar de fer, jo crec que el lligam entre lo públic i privat es pot provar, es un sistema

que a mi m'interessa molt. Una empresa pública amb participació privada, o es pot fer una empresa pública però la gestió son contracte de treball amb gent professional durant una temporada de 5 o 6 o 10 anys, però jo no posaria un, un espai d'aquests tipus necessitaria adaptar-se a canvis, necessita proposar coses, necessita una certa agilitat, l'administració té avantatges i té desavantatges. L'avantatge és la permanència, entre cometes, t'assegures una permanència, que el que genera es reparteixi millor, que arribi millor, per tant te unes avantatges, però al final els centres públics acaben de vegades en convertir-se en mastodonts, on no hi ha manera de moure i l'objectiu no és atendre al públic sinó mantenir llocs de treball per la qual cosa a vegades es inferral, una miqueta contraproduent.

Ja per últim, quin tipus d'activitats de recreació històrica creus que serien més adients de fer a l'interior d'aquesta Vil·la?

Tot aquelles que tinguessin relació a les funcions d'una Vil·la romana, el dia a dia, la agricultura, la ramaderia, la vida política, les classes socials, tot el que tingui a veure, xerrades.....

A veure fer activitats culturals en el patrimoni es una cosa, fer activitats culturals des del patrimoni és un altra, fer concerts des del patrimoni, això es fa des de temps immemorables, fem un concert al castell aquest, a l'església aquesta, està molt bé, jo crec que s'ha de fer, però aquesta no és la qüestió, el pas que hem de fer les activitats culturals des del propi patrimoni, és a dir aquest espai patrimonial encara que sigui de recreació, que ens expliqui, és a dir si s'ha de fer un concert de música que sigui de música clàssica, o de Pop, però algú hauria de ser de música romana.

L'idea es que sigui el propi espai el que ens digui que es el més adient per aquest espai, sense negar la possibilitat de fer altres activitats.

Però a vegades el que fem és, sobretot en espais patrimonials, tens el marco incomparable i fem activitats, i això és limitat, justet.

Jo em referia a activitats de la vida quotidiana de la vil·la, dins de la vil·la, dons per exemple si a la vil·la jugaven els nens, com ho feien.

Ahh! dins de la vil·la? Dons les que tinguin més sentit, una vil·la era un centre de producció, d'aliments bàsicament, per tant jo començaria per aquí, com s'acollien els aliments, quin aliments, quins tipus d'agricultura, quin tipus d'agricultura, com se feien les podes, com se plantava la vinya, com es recollia, jo començaria per el més elemental, les funcions bàsiques de la vil·la, fins anar a la vida domèstica, la relació entre pares i fills, entre dona i home, entre esclaus i amos, entre rics i pobres.

Però jo començaria per la base. Jo que faria? dons ensenyar com es llaurava la terra, perquè es llaurava d'aquesta manera, quins coneixements tenen..

Colomes, de Cató, tots aquesta gent ens parlen de l'agricultura i de les classes d'agricultura, i ningú parla d'agricultura. Quan parlem del mon antic, es com si aquesta gent s'alimenten de marbre. Que passa? que menjaven bronzo? com menjaven, què menjaven, això es elemental. I això no ho explica ningú.

A Altafulla, en un centre d'aquest tipus, podria ser pionera, això la gent no ho sap.

Si sabem de Cicerone, de les guerres de les Gàl·lies, però de les coses més petites ningú no en parla. La base era, que mengem avui? La vida al camp al gran públic no se li ha mai explicat, com era la terra, els aparells que es feien servir, quins tipus de conreu hi havia. Imagina això es podria fer en viu, i la gent podria tastar els productes, podria ser un centre molt dinàmic. Imagina: " Visiti la vil·la, quedi-s'hi a la vil·la, i li farem un sopar".

Ideal. Be, penso que ja tenim suficient informació Magi, per tant podem donar per finalitzada l'entrevista i t'agraeixo sincerament la teva col·laboració.

Ja està? Només? Que curt, pensava que seria més extens.

No, tretze preguntes, no vull molestar-te més, la teva entrevista ha estat la primera perquè a més era la més important per aquest treball, perquè ...

Sí però serà un èxit, però escàs, és a dir, normalment, és que és increïble, però sempre diuen això és increïble, te diuen, però ara toca un altre cosa, la Cursa de....., i sempre hi ha excuses.

I això no et portarà a res, i sempre van d'ocurrència en ocurrència.

Un centre d'aquest tipus, evidentment ben pensat, generaria de llocs de feina estables, generaria visites escolar, generaria visites de ciència, generaria congressos, jornades,

El que no saben es que tot això generaria didàctica, generaria coneixement, centre cultural, la gent d'Altafulla tindria un centre cultural de primera magnitud.

Però això no es important, important es que arribi la volta ciclista, si, si que sortirà en tots els diaris, però que queda? No queda res.

I a vegades m'agafa un empenyament quan veig que la gent no acaba d'entendre que va de ocurrència en ocurrència.

Si no es això, que em diguin, no mira el que volem és que a Altafulla hi hagi un centre d'estudis marins, per estudiar les algues del mar, i el bicoplacton, i els peixos, pues Bueno, pues vale em sembla una idea genial, perquè això quedarà, generarà coneixement.

No, no ara el que es porta de moda es el concurs de ball de Jotas a la platja, pues fantàstic, això no generarà res.

Ho dius, ho expliques, però no, l'altra dia li deia a l'alcalde de Raus, vina agafem l'avio un dia que son 60 € i anem a Alemanya, li ensenyo vil·les a Alemanya que han fet coses semblant, i veuràs el que es.

He estat mirant i per exemple la Vil·la de Borg, està dins.

Si es que allí la llei alemana permet recrear in situ, la llei espanyola i catalana no el permet, aquesta és la causa. Però no hi ha problema, hi ha una vil·la, la autentica, està allà, i al costat, que esta a menys de 100 metres.

Que la idea no es que sigui exactament la mateixa vil·la dels Munts

Jo intentaria que si semblés una mica, les pintures jo les faria les mateixes que hi ha allí recreades, i el que es puguin recrear a partir del que hi ha jo el faria, perquè és un valor afegit. Ara no ha de ser exacta.

No es una replica de la Vil·la romana dels Munts, es una recreació d'una vil·la romana, que prenem com exemple la dels Munts. No es com les Coves d'Altamira, que s'han tancat per obrir només la recreació.

No dona per tant, la vil·la es la més important del país, però entre tu i jo, ves a Tunísia, a la Campanya, on hi ha vil·les que madre de Dios, amb pintures senceres, murals sencers, una cosa espatarrant, a veure que no vol dir res, el valor serà el que expliquem.

Que això no passa mai de moda, a tothom ens agrada que ens expliquin les coses.

Per que la gent es fixi en un lloc i el valor, tu l'has d'introduir en aquest mon. Una resta arqueològica me fascina, però quan tu li dones el missatge a través de la narrativa, la gent viu, i veu que això no son runes, que em fa pensar, em fa reflexionar i això canvia el valor absolutament.

Tu pots veure un quadre, exemple les Menines, tu el mires, i es clar tothom t'ha dit que és molt important, te la mires, si no te la expliquen..... m'entens?

Be, moltes gràcies, has estat de gran ajuda i espero que aquest treball serveixi de ciments per a un futur.

Això seria una molt bona notícia. Adéu-siau.

Annex nº 2. Entrevista Tècnica de l'Ajuntament d'Altafulla. Sra. Mercè Ocaña.

Bona tarda, estic preparant un treball de fi de grau a la Facultat de Turisme de l'URV, i aquest treball tracta sobre la Creació d'un nou producte turístic basat en la recreació històrica d'una Vil·la romana dins del municipi d'Altafulla, municipi que com tu bens saps es troba la Vil·la romana dels Munts.

El teu nom és?

Mercè Ocaña

Des de quan treballes de tècnica a l'ajuntament d'Altafulla?

Des de l'any 2009, fa 11 anys.

Entre altres tasques ets l'encarregada de fer les sol·licituds de les subvencions, es correcte?

Si

Normalment quin tipus de subvencions demana l'ajuntament?

De tot tipus, des de ajudes pel funcionament de l'escola municipal de música, inversions en obres, equipament consultori mèdic, control i reducció de plagues, actuacions contra la violència de gènere, etc.

Quines son les administracions públiques on es poden fer les sol·licitud per tenir subvencions?

Principalment de la Diputació de Tarragona i la Generalitat de Catalunya. També del Govern central.

On surten publicades les bases per aquestes subvencions ?

Al BOPT quan son de la Diputació de Tarragona i al DOGC quan son de la Generalitat. Si son subvencions del Govern central surten publicades al BOE.

També a BDNS, la base de Dades nacional de subvenciones on es poden consultar convocatòries i subvencions concedides.

Habitualment quin marge de temps donen les administracions públiques des de la publicació de la subvenció fins enviar la sol·licitud?

Doncs no gaire, la majoria un mes.

Quins requisits demanen per sol·licitar una subvenció ?

Per obtenir la condició de beneficiari de les subvencions s'han de complir una sèrie de requisits i condicions d'acord a les bases que regulen la línia de subvenció de la que es tracta.

Un dels requisits és l'obligació d'estar al corrent en el compliment de les obligacions tributàries i davant la Seguretat Social. Presentar declaració sobre si s'ha demanat altres ajuts públics o privats per a la mateixa actuació, etc.

El compliment d'aquests requisits s'acredita mitjançant les corresponents declaracions responsables que conté el formulari de sol·licitud.

Aproximadament quin percentatge d'ajut donen en aquestes subvencions?

També depenc . Per exemple, algunes subvencions poden finançar fins el 95% del cost. Però la majoria no tant, entre 20 a 40% del cost de l'actuació.

Totes les sol·licituds que es fan tenen un retorn positiu? Totes han estat acceptades?

No totes les sol·licituds son acceptades, però la majoria si. D'entre les 35/40 subvencions que demanem a l'any, potser 4 o 5 no són acceptades.

En quin temps s'ha de justificar la despesa de la subvenció?

Hi ha algunes que 3 mesos a partir de quan s'ha acabat l'actuació.

Es poden demanar varies subvencions a la vegada a diferents entitats públiques per el mateix concepte?

Sempre s'ha de mirar les bases específiques que regulen la subvencions per comprovar que son compatibles amb altres subvencions. En cap cas l'import de la suma de les subvencions i qualsevol altre ingrés pot superar el cost total.

Si no és així i en el cas que ens ocupa de voler fer un nou recurs turístic de recreació històrica a Altafulla, en quina administració pública seria més adient fer la sol·licitud per tenir una subvenció?

la Generalitat, els Fons FEDER, Turespaña, la Diputació, etc..

La diputació té una línia de subvenció per a activitats culturals i d'interès ciutadà, si no es requereix cap inversió.

Si es requereix inversió es podria demanar a la Generalitat quan surten les convocatòries de subvenció i pugui encaixar en alguna de les línies que es convoqui. Foment del turisme, etc.

Cada quants anys l'ajuntament d'Altafulla sol·licita subvencions?

Cada any es sol·licita entre 30 i 40 subvencions.

Hi ha alguna limitació anual?

No hi ha límit sempre que es compleixin els requisits i condicions que marquen les bases de la subvenció.

Penso que ja tenim suficient informació per tant podem donar per finalitzada l'entrevista i t'agraeixo sincerament la teva col·laboració.

Annex nº 3. Entrevista a l'arquitecte municipal d'Altafulla. Sr. Lluç Sumoy.

Bon dia, estic preparant el treball de Fi de Grau a la Facultat de Turisme de l'URV, i aquest treball tracta sobre la creació un nou producte turístic basat en la recreació històrica d'una Vil·la romana dins del municipi d'Altafulla, municipi que com tu bens saps es troba la Vil·la romana dels Munts.

El teu nom és?

Lluç Sumoy Van Dyck

Quines el teu càrrec dins de l'ajuntament d'Altafulla?

Arquitecte municipal

Des de quan estàs despenjant aquest lloc de treball?

Des del mes de juliol de 2018

Quan s'elaboren els Plans de millora urbana qui és la persona responsable?

Quan hi ha un àmbit del sòl urbà consolidat que requereix completar o modificar la configuració urbana (modificar viari, usos, volumetries).

La persona competent per redactar-lo és l'ens local, amb la concurrència i signatura d'un arquitecte, que pot ser de l'Ajuntament o extern.

Quan es redacten el Plans directores urbanístics, qui és el responsable d'elaborar l'informe favorable de la comissió d'urbanisme?

El secretari de la comissió territorial (Generalitat) és qui redacta els documents d'aquesta comissió. El secretari de la comissió informativa (Ajuntament) és l'encarregat de redactar les actes dels acords que adopta.

Quin seria l'organisme responsable de l'aprovació del nou Pla d'ordenació urbanística?

L'òrgan competent per aprovar-lo inicialment és el Ple Municipal, a proposta del regidor d'urbanisme. L'aprovació definitiva correspon a la comissió territorial d'urbanisme de la Generalitat. Això és aplicable per tots els instruments de planejament municipal (POUM, programes d'actuació, plans parcials, plans especials i plans de millora urbana).

Quin es el criteri principal a l'hora de fer modificacions en el Pla d'ordenació Urbanística, el creixement econòmic o el desenvolupament sostenible?

Entre aquests dos, la legislació actual dona prioritat al segon. En la part econòmica, el criteri general és de viabilitat i sostenibilitat.

Quan es va elaborar l'últim Pla d'ordenació urbanística municipal (POUM)?

El POUM d'Altafulla és vigent des del 10 de juny de 2004.

Segons la darrera modificació del POUM del dia 23 de novembre de l'any 2011, es va modificar el Pla d'usos del sòl, relacionat amb la qualificació d'equipament comercial, està prevista alguna altra modificació del darrer POUM?

Actualment hi ha en curs de redacció dues modificacions puntuals (una per l'àmbit dels sectors SUR 2, SUR 3 i SUR 7, l'altra pel polígon PAU-10), i n'hi ha una en tràmit d'aprovació (que afecta a l'ús d'aparcament en claus 2 i 3).

Es habitual fer modificacions dels usos del sol?

No és un procediment habitual, perquè té un tràmit complicat i se n'ha de justificar molt bé l'interès públic.

En quina classificació caldria considerar un equipament com la construcció d'una vil·la romana de recreació històrica com a nou recurs turístic, de caire cultural o recreatiu?

Dintre de la classificació d'usos específics del POUM d'Altafulla:

- + no encaixaria en l'ús recreatiu per la seva vinculació amb activitats molestes
- + l'ús turístic no està previst en el POUM, però seria assimilable als usos hotelers i de restauració, que tampoc encaixarien amb l'equipament plantejat.
- + l'ús cultural es podria considerar el més adequat per aquest equipament.

Normalment aquest tipus de sòl està a disposició de capital privat o és de propietat municipal?

Independentment de la titularitat original, acostumen a ser objecte d'expropiació per part de l'administració de la Generalitat o les administracions locals, emparats per l'article 38 de la Llei de Patrimoni Cultural Català (Llei 9/1993, de 30 de setembre).

Dins del règim urbanístic del sòl al municipi d'Altafulla hi ha actualment algun sòl urbanitzable de propietat municipal que podria utilitzar-se per instal·lar un equipament turístic amb les característiques de Vil·la de recreació històrica?

Si, hi ha diversos terrenys de propietat municipal procedents del procés de desenvolupament urbanístic, que no tenen encara concretat l'ús definitiu. És el cas de terrenys als sectors SUR-2 (Safranars sud), SUR-7 (Safranars nord) i SUR-9 (Els Munts), o de l'actual parc del Canyadell, que de fet forma part del mateix SUR-9.

Per a la realització d'aquest projecte es necessitaria un terreny de aprox. 6000 m², tot i que en un principi la idea és començar amb una construcció petita, amb visió d'ampliació. Hi ha algun terreny d'aquestes característiques?

Amb qualificació d'equipament l'únic disponible amb aquestes dimensions seria el del parc del Canyadell, però en sòl urbà hi ha diversos parcs que poden destinar-se a aquest propòsit, amb la corresponent modificació d'usos.

Quan es tracta de la construcció d'un equipament municipal, com un poliesportiu, biblioteca, o casal municipal, a quina empresa s'atorga la realització de les obres?

Si el pressupost és inferior a 40.000 €, es pot encarregar a qualsevol empresa. Si és més gran, cal licitar el contracte (s'ha de fer concurs públic).

S'ha de fer un concurs públic de possibles empreses interessades en realitzar les obres?

Si, sempre que el pressupost de les obres sigui superior als 40.000 € + IVA.

Com arquitecte de l'Ajuntament i amb la teva experiència en matèria d'obres, quin seria el cost aproximat d'una construcció de planta baixa de diferents estances i d'un total de 300 metres quadrats? Sense tenir en compte la decoració.

Aproximadament 500.000 € si ho equiparem a un ús de museu. 370.000 si es tracta d'un edifici administratiu o de serveis.

Com està actualment el preu aprox. metre quadrat /obra?

Pot variar entre els 500 i els 2.000 €, en funció dels acabats i dels usos previstos.

On està ubicada la actual Vil·la romana dels Munts, quin tipus de terreny es?

És un terreny urbà amb clau d'equipament comunitari, de titularitat pública i catalogat com conjunt històric artístic als inventaris de patrimoni arquitectònic i arqueològic, declarat Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN).

És de propietat municipal d'Altafulla?

No.

Els terrenys que estan al voltant de la Vil·la son propietat privada?

Hi ha alguns terrenys privats i alguns municipals.

Coneixes algun cas d'algun municipi que han fet edificacions d'aquest tipus dins del seu terme?

No en tinc cap present. Ho sento.

Quina seria la millor ubicació segons la teva opinió per construir un equipament d'aquestes característiques?

Crec que estaria bé reproduir les condicions topogràfiques i d'ubicació de la vil·la original, és a dir, que es notés la proximitat del mar i que tingui una extensió i una topografia remarcables. Dintre del municipi seria interessant aprofitar el parc del Canyadell o els espais alliberats en la protecció de les eres.

Moltes gràcies per la teva col·laboració

Cap problema, encantat de col·laborar.

Annex nº 4. Entrevista a la Doctora en arqueologia. Sra. Mª Jesús Ortega.

Bona tarda, estic preparant un treball de fi de grau a la Facultat de Turisme de l'URV, i aquest treball tracta sobre la Creació d'un nou producte turístic basat en la recreació històrica d'una Vil·la romana dins del municipi d'Altafulla, municipi que com tu bens saps es troba la Vil·la romana dels Munts.

El teu nom és?

Maria Jesús Ortega Pérez

Quins estudis has fet relacionats en arqueologia? Tens alguna especialitat en alguna època en concret?

Tinc àmplia experiència en arqueologia urbana tant al País Valencià com a Catalunya en treballs que van des de l'època ibèrica fins l'època contemporània. Com a projectes a destacar d'aquesta etapa, les intervencions i museïtzació a l'oppidum ibèric del Tos Pelat (Montcada, València), a la vil·la romana de l'Horta Vella (Bétera, València) i les intervencions al Mercat Municipal de Tarragona. En investigació, he estat i sóc membre de diversos Projectes I+D a l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC), institució on vaig realitzar la meua tesi doctoral al Grup d'Investigació en Arqueologia del Paisatge (GIAP), sobre el paisatge històric de València, un treball que va demostrar que l'origen del paisatge històric de la plana de València es troba en la implantació de diversos sistemes centuriats (centuriacions) en època romana, al segle I dC.

Formes part d'algun equip d'investigació arqueològica?

Del Grup d'Investigació en Arqueologia del Paisatge (GIAP) de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC)

Actualment participes en xerrades relacionades en el món romà?

Sí, congressos nacionals i internacionals de paisatge històric i d'arqueologia

Tens experiència com a divulgadora del patrimoni arqueològic romà a Tarragona?

Sí. He estat guia turística durant 3 anys amb l'empresa Itinere. Turisme i Cultura i en Arrel, Cultura i Arqueologia, empresa de la qual vaig ser sòcia fundadora. En aquesta empresa, a més de visites guiades a la ciutat, vam oferir diverses rutes pel patrimoni de paisatge cultural de Tarragona (costa de la ciutat de Tarragona, paisatge del pont del diable) i altres indrets (ruta pel paisatge històric de la vinya a Nulles), en col·laboració amb altres empreses del territori (TGNauticaKayak, ElectroKars i Celler Adernats, entre altres).

Quin tipus de visitant està interessat en les visites guiades de Tàrraco romana?

Públic familiar, parelles joves, grups d'amics

Creus que tindria una bona acceptació en la comunitat acadèmica la creació d'un centre de divulgació del món romà a través de la creació d'una vil·la romana de recreació històrica?

Crec que aquesta possibilitat té cabuda en un museu o un centre d'interpretació de la cultura romana. Així també considere que seria interessant centrar la recreació en la pars rústica de la vil·la (esclaus i personal de treballs agrícoles i manufacturadors, criats etc) ja que habitualment les recreacions a les vil·les només s'ocupen de la pars urbana i els personatges nobiliaris, deixant de banda els aspectes més essencials del que era la unitat de producció al món romà.

Tens coneixement de que les vil·les agrícoles en l'època romana estiguessin properes unes de les altres?

No necessàriament, però en els àmbits periurbans sí poden ser properes.

Segons tu quines parts d'una vil·la no haurien de faltar en aquesta recreació històrica?

Veure resposta a la pregunta 7.

A nivell històric es fa molta difusió aspectes militars, de batalles, de rituals religiosos, de personatges cèlebres, de filòsofs, d'art, però es desconeix molt sobre la vida quotidiana del mon romà, que menjaven, com preparaven el menjar, quines eines utilitzaven per el conreus, qui és el motiu? perquè no es interessant o perquè no hi ha tanta documentació?

Perquè històricament la investigació i la difusió s'han centrat en aquests aspectes més "destacats" de les societats del passat, deixant de banda els actors i accions habituals, que també son transformadors i necessaris.

Coneixes personalment algun cas semblant de recreació històrica permanent al nostre territori?

No.

Que penses del poblat Iber que han fet al municipi de Calafell com a divulgació històrica?

És un model que es va implantar fa dècades. Actualment aquesta opció d'actuació sobre restes originals està desaconsellada per alguns experts donat que tenim moltes eines de recreació 3D virtuals que permeten no modificar les construccions originals. De tota manera, les recreacions que s'ofereixen son una bona manera de generar coneixement entre el públic general i faciliten la difusió de la cultura ibera entre la societat.

L'any 2011 durant 2 dies hi va a ver la Reunió Anual de l'EXARC a Calafell, i entre altres temes es va posar de manifest el debat de les reconstruccions realitzades in situ. Que opines al respecte?

Que actualment les recreacions es poden fer via 3D digitals generant visualitzacions molt realistes a través de dispositius com per exemple tablets, Aquestes experiències ja ofereixen un acostament idoni al públic pel que fa a les estructures construïdes. Qualsevol actuació sobre les restes arqueològiques hauria de ser com més respectuosa millor i per tant aixecar construccions sobre restes originals no hauria de ser la solució. Sobre les restes, consolidació. Res més.

Es habitual fer reconstruccions i recreacions històriques dins del mateix jaciment arqueològic?

No, tot i que durant les darreres dècades sí que s'ha generalitzat aquesta opció de difusió, no sol ser encara massa habitual.

Que es la arqueología experimental ?

Una disciplina dins l'arqueologia que permet conèixer de primera ma a través de la pròpia experiència diversos aspectes de les societats del passa, sobretot aquells que tenen a veure amb qüestions tecnològiques.

L'objectiu principal d'aquest projecte és fer difusió amb una base científica dels coneixements que es tenen del mon romà i no distorsionar la història, per tant és importantíssim comptar amb un bon equip de professionals, perquè a l'hora de fer les recreacions, les exposicions i les jornades culturals, pugin donar continguts amb fons documental científica. Em podries recomanar noms de professors, historiadors i experts en arqueologia clàssica romana per poder demanar-les col·laboracions?

Si, Josep Maria Macias, Jordi López, Diana Gorostidi (ICAC) , Joaquin Ruiz de Arbulo (URV), i per l'alimentació Alexandra Livarda de l'ICAC, Núria Romaní de l'ICAC I Josep Antón Remolà del MNAT.

Aquí al nostre territori, a la província de Tarragona coneixes alguna empresa que es dediqui a la divulgació i la reconstrucció històrica amb rigor acadèmic?

Bastantes, IBER Calafell, Némesis, Thaleia, Atanagrum, entre altres, i diverses associacions, com Tarragona 1800 o projecte Phoenix.

Coneixes empreses que facin recreació de vestits, eines, roba, peces de ceràmica d'inspiració romana etc...?

Sí.

Em podries recomanar alguns de la teva confiança?

César Pociña López, Roser Hernández (Atanagrum).

Quina associació o organisme podria adreçar-me per buscar suport, ajuda científica i col·laboracions a l'hora fer consultes i posar en pràctica aquest projecte?

Pense que hauries de parlar amb gent especialitzada. Un bon referent és Joan Santacana (UB), també amb Cesar Pociña.

Be, crec que podem donar per finalitzada la entrevista, has estat de molta ajuda.

SORT!

Annex nº 5. Entrevista a estudiant d'Art i Multimèdia. Sr. Miki Gual.

Bon dia,

Estic preparant un treball de fi de grau a la Facultat de Turisme de l'URV, i aquest treball tracta sobre la Creació d'un nou producte turístic basat en la recreació històrica d'una Vila romana dins del municipi d'Altafulla, municipi on es troba la Vila romana dels Munts.

El teu nom és?

Miki Gual

Quin és la teva relació amb el món de les audiovisuals i multimèdia ?

Des de petit, la creació digital ha estat la meua passió. He estat obsessionat amb la idea de fer pel·lícules de fantasia, així que durant l'any 2014 vaig entrar en aquest món com a finalista al FIMG (Festival Internacional de Mappings de Girona) amb un videomapping anomenat Evolution.

Després de varis projectes professionals, vaig començar a fer recerca sobre com comunicar les meves idees mitjançant programes 2D i 3D, com After Effects, 3Ds Max, Maya i Blender. Guiant-me pels tutorials més bàsics, era gairebé màgic, sabia que podia posar algunes emocions mitjançant aquests softwares.

Quin tipus de plató es necessitaria per gravar un audiovisual?

Hi ha molts matisos per definir la realització d'un audiovisual, si l'objectiu es utilitzar l'espai simplement per il·luminar certs personatges de manera adequada, el Plató no cal que sigui molt gran i ha de contenir focus de llum amb control de temperatura, difusors, reflectors i mecanismes de subjecció de llum i càmera.

Si l'objectiu és representar una escena de fantasia, el Plató haurà de contenir un croma (a més a més del que s'ha esmentat abans) i tota la sala haurà de ser prou gran com per poder instal·lar la pantalla verda, els focus i la càmera.

Si es pretén fer moviments de càmera dins d'un metratge, el Plató haurà de contenir rails de terra o sostre per poder realitzar travellings. Per exemple si es vol fer una projecció a l'interior d'una habitació en 3 dimensions quin tipus de projecció és això?

Es tracta d'un micro mapping.

Es el mateix que el vídeo mapping?

És un tipus de videomapping explícitament enfocat a escenaris interiors.

Quan es fa una projecció 3D a l'interior d'un edifici hi poden haver objectes pel mig o es millor una habitacle completament buit?

Si l'objectiu és interactuar amb l'entorn, és totalment aconsellable que hi hagi objectes pel mig, per jugar amb els volums de cadascun.

Si es vol representar i gravar una escena a l'aire lliure es pot fer la gravació a l'interior d'un estudi de gravació?

Sí

Si es que si, quin mètodes s'utilitzaria? Quines necessitats?

S'hauria de fer ús del croma amb bona il·luminació per tenir la capacitat de representar qualsevol tipus d'escena a l'aire lliure mitjançant la postproducció.

És possible reproduir una escena a l'aire lliure a l'interior d'un edifici?

Sí

Quina superfície mínima hauria de tenir una sala per poder projectar una representació de vídeo mapping.

El requisit per la superfície mínima seria que el projector contés amb una distància mínima de 3 o 4 metres cap a l'objectiu. El problema és la superfície màxima: quan més gran sigui aquesta, més lumens haurà de fer servir el projector i per tant més car resulta llogar-lo o comprar-lo.

El vídeo mapping pot ser una seqüència d'imatges on entren i surten personatges?

És clar, l'únic que faria que no fos videomapping és que no es jugués amb els elements projectats. Si fos així simplement seria una projecció plana i no pas un mapping.

L'Ajuntament d'Altafulla disposa amb una sala de gravació d'àudio visuals, que potser es podria fer servir, però quin tipus de projectors, llums, càmeres, maquinaria en general necessitaria tenir per gravar uns vídeos de recreació històrica on estan representades seqüències de la vida diària d'una família ?

Croma, projectors de mínim 600 lumens, llums led àrea + difusors, càmera reflex.

Explica'm la diferencia entre realitat augmentada i vídeo mapping.

El videomapping sempre juga amb un entorn real, projectant a sobre, mentre que la realitat virtual no projecta res sobre l'entorn, sinó que tu com a receptor veus la creació a través d'una pantalla, ulleres, etc.

Tens experiència de producció d'aquest tipus de projeccions?

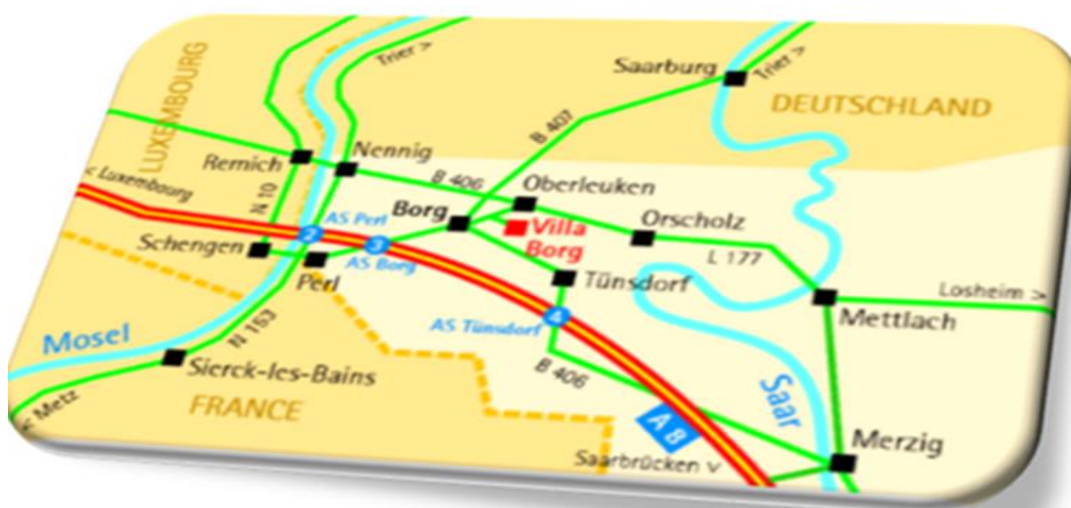
Sí

Quines dificultats penses que hi poden haver?

No tenir present quin tipus d'entorn serà. Per exemple, s'ha de tenir en compte de quin color seran els elements a sobre dels quals es farà la projecció, ja que quan més foscos siguin menys força tindran els lumens. Tots els elements de la projecció s'han d'estudiar bé abans de començar a produir.

Be, penso que ja tinc suficient informació, per tant podem donar per finalitzada l'entrevista i t'agraeixo sincerament tota la aportació i els teus coneixements. Has estat de gran ajuda.

Annex nº 6 . Imatge de la ubicació sobre el plano de la Vil.la romana Borg.

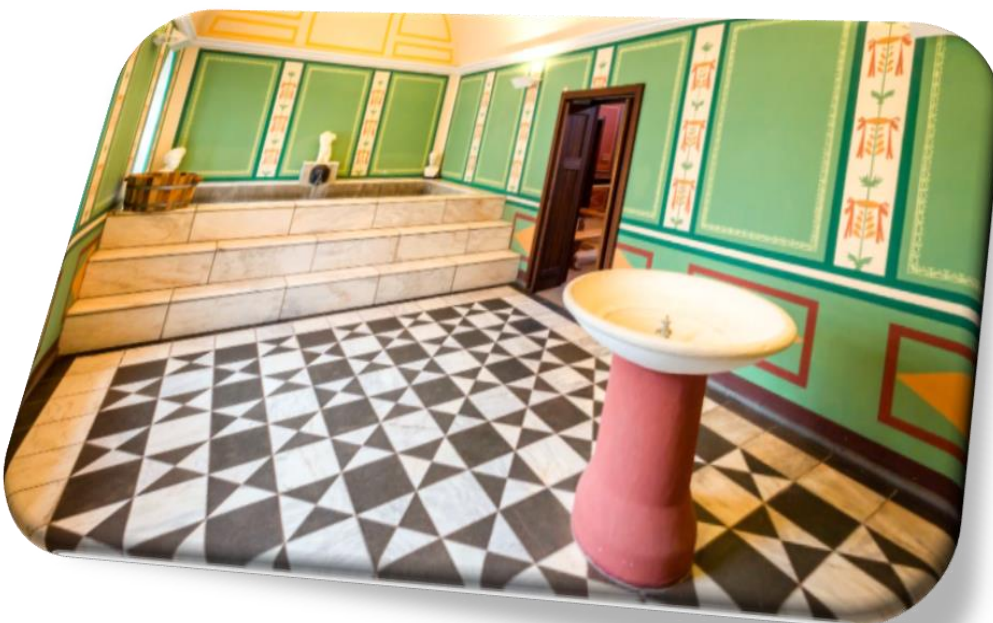

Font: Imatge estreta de la pàgina web de la Vil.la romana Borg.

Annex nº 7. Imatges de l'interior de la vil·la romana Borg.

Font: imatge estreta de la pàgina web Vil·la romana Borg. La cuina.

Font: Imatge estreta de la pàgina web Vil·la romana Borg. El bany.

Annex nº 8 . Vista general de la Vil.la romana Borg.

Font: Imatge estreta de la pàgina web Vil.la romana Borg. Vista general.

Annex nº 9 . Imatge de la Taberna de la Vil.la romana Borg.

Font: Imatge estreta de la pàgina web Vil.la romana Borg. La Taberna.

Annex nº 10 . Fulletó de la Vil.la romana Borg.

Font: Imatge estreta de la pàgina web Vil.la romana Borg.

Annex nº 11 . Entrada principal Vil.la romana Hechingen-stein.

Font: Web Vil.la Hechingen-stein. Porta d'entrada reconstruïda.

Annex nº 12 . Imatges de l'interior de la Vil.la romana de Hechingen-stein.

Font: Imatge estreta de la pàgina web Vil.la de Hechingen-stein . El triclinio. (el menjador)

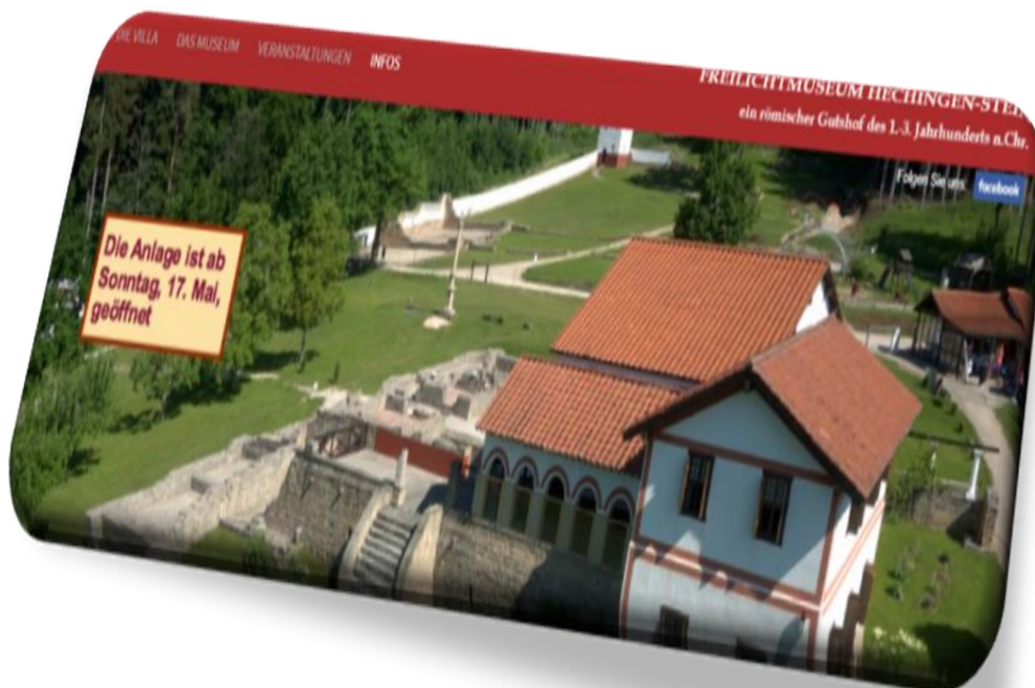
Font: Imatge estreta de la pàgina web Vila de Hechingen-stein . Interior d'una de les habitacions.

Annex nº 13 . Imatge de realitat virtual de la Vil.la romana de Hechingen-stein.

Font: Imatge estreta de la pàgina web Vila de Hechingen-stein Projecció realitat virtual

Annex nº 14. Imatge de realitat virtual de la Vil.la romana de Hechingen-stein.

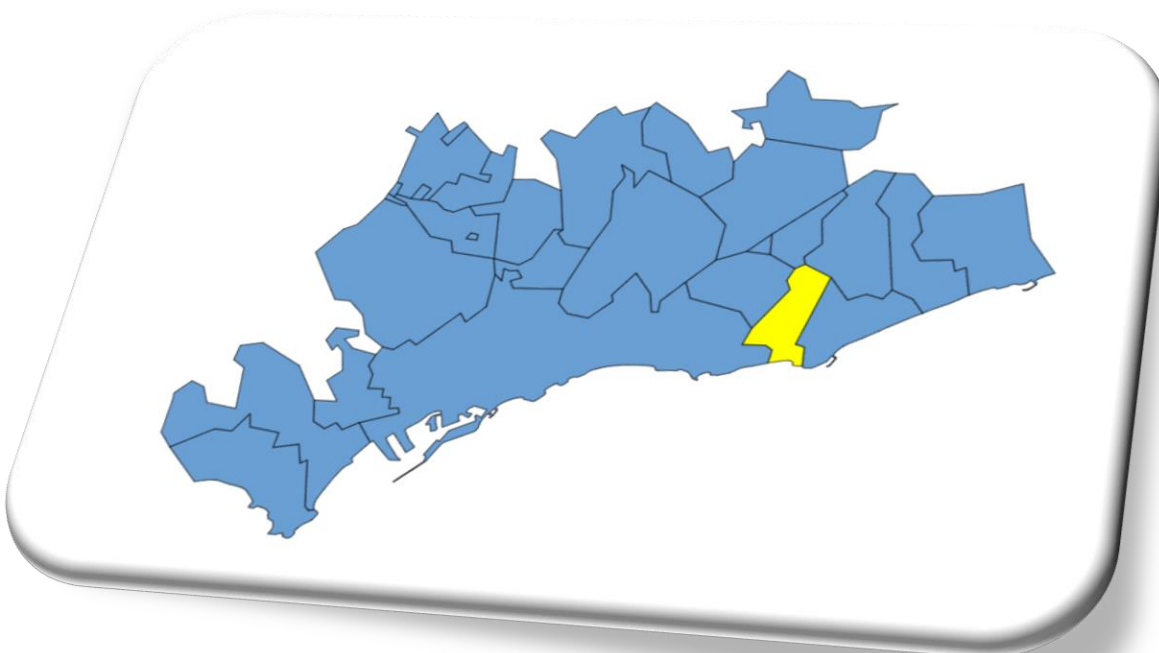
Font: Imatge estreta de la pàgina web Vila de Hechingen-stein. Vista general de la vil.la.

Annex nº 15. Vista general de la Ciutadella Ibèrica de Calafell.

Font: Imatge estreta de la pàgina web de Calafell històric. Vista general de la Ciutadella Ibèrica.

Annex nº 16 .Municipi d'Altafulla en la Comarca del Tarragonès.

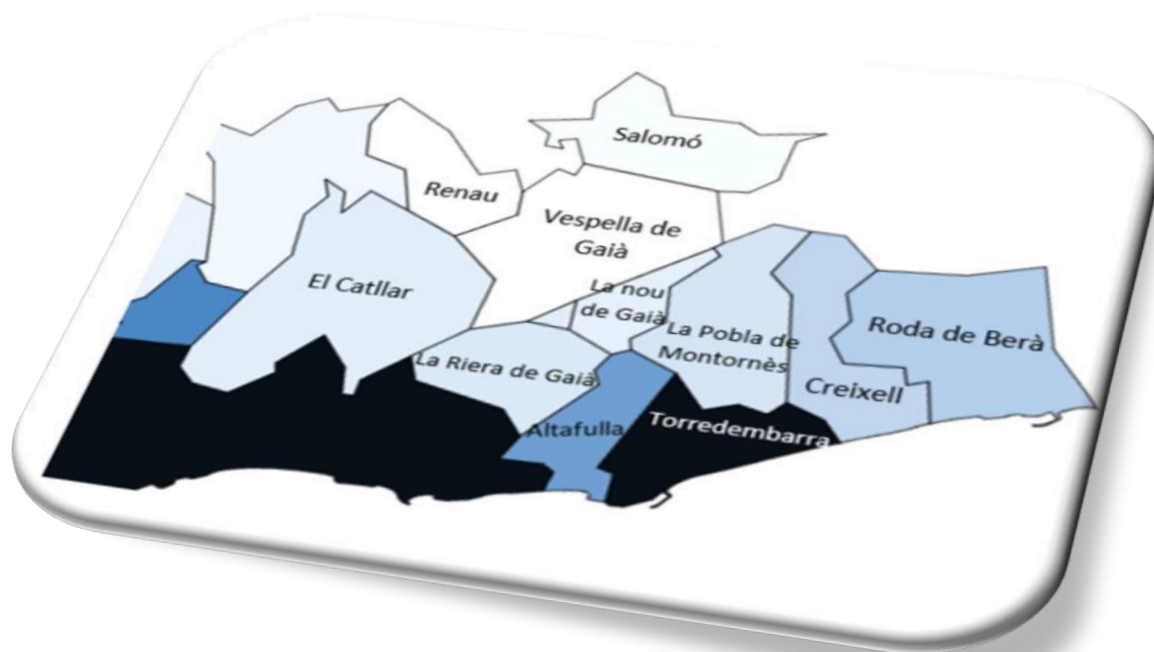
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT. Municipi d'Altafulla. Comarca del Tarragonès.

Annex n° 17 . Municipi d'Altafulla en la Comarca del Tarragonès.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT. Comarca del Tarragonès.

Annex n° 18 . Municipis de la sub comarca del Baix Gaià.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT. Sub comarca del Baix Gaià.

Annex nº 19 . Municipis per on passa el riu Gaià.

Font: Programa de custòdia del territori del Riu Gaià.

Annex nº 20. Corredor del mediterrani. Xarxa Ferroviària.

Font: Agrupament Ferroviari de Barcelona.

Annex nº 21. Vies de comunicació terrestres.

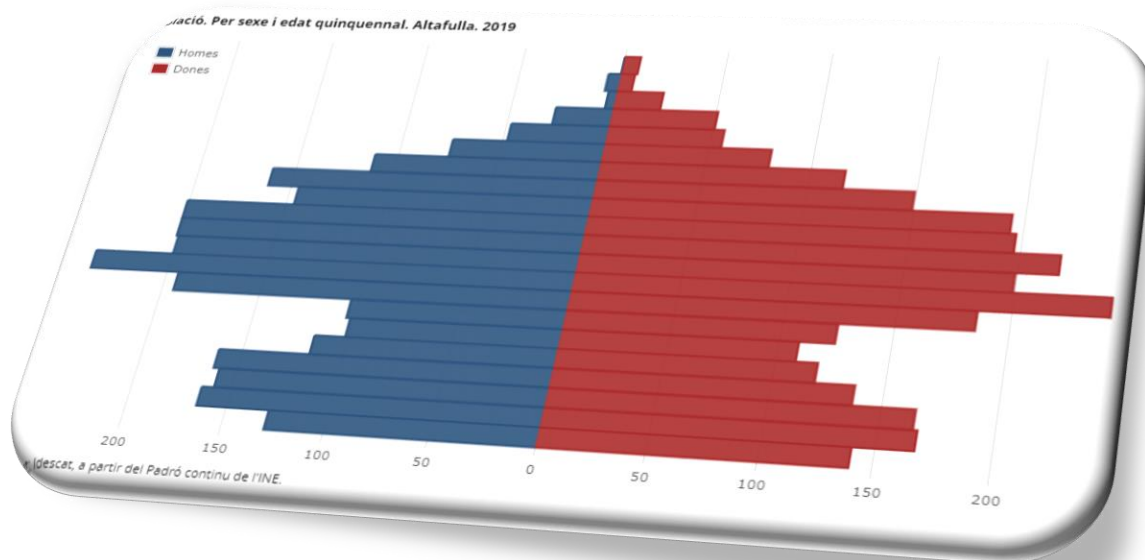
Font: Dades estretes de l'inventari de carreteres de la Diputació de Tarragona (2016).

Annex nº 22. Vies de comunicació marítima.

Font: Port de Torredembarra. Foto vista aèria del Port de Torredembarra.

Annex nº 23. Piràmide poblacional d'Altafulla.

Font: Dades estretes d'IDESCAT. Piràmide poblacional a partir del padró de l'INE (2019).

Annex nº 24. Dades soci-econòmiques i característiques de població. Altafulla.

Viviendas y hogares	Altafulla	Tarragonès	Catalunya
Viviendas familiares. Por tipo, 2011			
Principales	1.861	98.260	2.944.944
Secundarias	2.131	48.609	470.081
Vacías	593	17.258	448.356
Total	4.585	164.127	3.863.381
Viviendas familiares principales. Por régimen de tenencia, 2011			
De propiedad	:	76.982	2.188.657
De alquiler	340	16.383	582.701
Otra forma	:	4.894	173.586
Total	1.861	98.260	2.944.944
Viviendas familiares principales. Por superficie útil, 2011			
Hasta 60 m2	:	12.846	538.966
De 61 a 90 m2	476	50.538	1.476.187
De 91 a 120 m2	517	22.904	560.379
De 121 y más m2	559	11.971	369.412
Total	1.861	98.260	2.944.944
Macromagnitudes e impuestos			
Producto interior bruto (base 2010), 2017			
PIB (millones de euros)	75,9	9.294,4	234.680,0
PIB por habitante (miles de euros)	14,8	36,9	31,2
PIB por habitante (índice Cataluña=100)	47,5	118,1	100,0
Valor añadido bruto (base 2010). Por sectores. Millones de euros, 2017			
Agricultura	0,2	34,4	2.318,7
Industria	1,6	2.892,4	45.202,1
Construcción	5,0	391,9	11.162,9
Servicios	62,7	5.205,3	156.544,8
Total	69,6	8.524,1	215.228,5
Renta familiar disponible bruta (base 2010), 2016			
RFDB (miles de euros)	86.171	3.708.071	126.837.019
RFDB por habitante (miles de euros)	17,0	14,8	17,0

Font: Dades estretes d'IDESCAT.

Annex nº 25. Fitxa Recurs turístic d'Altafulla. Vil·la romana dels Munts.

Identificació del recurs

	Codi:
Nom del recurs: Vil·la romana dels Munts	Municipi: Altafulla
Tipus: patrimonial	
Localització: C/ del Fortí, s/n Altafulla 43893	
Organisme responsable: MNAT	
Font: www.mnat.cat	

Característiques del recurs

Descripció: Jaciment arqueològic d'època romana			
Accessibilitat:			
Qualitat de l'accés:	Regulació de l'accés:	Regulació de la visita al recurs:	Preu:
Bo	Condicionat	- Visita lliure amb pagament - Visita concertada amb pagament	4.5 € tarifa normal, 3.5 € tarifa reduïda,
Infraestructura turística: - Senyalització direccional bona - Senyalització informativa bona - Servei d'informació bona			
Adequació turística: bona			
Equipaments i serveis: - Oferta d'allotjament: Molt bona - Oferta de restauració: Bona - Oferta complementaria: Bona			
Aprofitament turístic: Està sent aprofitat			
Tipus d'aprofitament: Permanent DURANT TOT L'ANY			
Grau d'aprofitament: Nombre de visitants anuals (2019) : 3.580 Calendari: TOT L'ANY Horari de 10.00 a 13.30 i de 15.00 a 17.30 a l'hivern De 10.00 a 13.30 i de 15 a 18 h a la primavera i tardor De 10.00 a 13.30 h i de 16 a 20.00 h a l'estiu			

Valoració del recurs

Importància actual: Complementa altres recursos monumentals del Tàrraco Romana Pot motivar com a mínim corrents turístics locals Pot motivar com a mínim corrents turístics regionals
Utilització actual: Es fan visites guiades prèvia reserva , es fan esdeveniments culturals.
Conflictes d'ús: CAP

Observacions

Durant l'estiu s'ofereixen visites guiades teatralitzades i durant les nits d'estiu algunes obres de teatre.

Informació fotogràfica

Font: Elaboració pròpia. Amb dades estretes del MNAT.

Annex nº 26. Estadístiques generals de la Vil·la romana dels Munts.

ESTADÍSTIQUES TOTALS VIL·LA ROMANA DELS MUNT

Anys	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Individuals	4.457	5.080	5.437	6.444	7.096	7.047	7.632	8.167	7.674	7.462
Grups estudiants	4.154	3.563	3.107	3.135	2.692	3.233	2.880	3.120	3.654	4.188
Altres grups	1.218	1.786	1.633	1.625	587	1.051	1.166	1099	1.694	1.500
Públic total	9.829	10.429	10.177	11.204	10.375	11.331	11.678	12.386	13.022	13.150

Anys	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Núm activitats	4	8	10	8	4	12	12	10	15	9
Núm sessions	95	99	84	56	68	100	101	102	122	132
Total usuaris	2.893	2.528	2.888	2.183	1.370	2.638	3.070	3.066	4.000	3.580

Anys	2017		2018		2019	
ESCOLARS	Visitants	Grups	Visitants	Grups	Visitants	Grups
Caius i Faustina	1.706	64	2.058	59	2.168	83

Us portem a l'hortus	0	0	143	5	121	5
Visites guiades escoles	160	6	184	7	457	15
Dels Munts a Tamarit	0	0	0	0	0	0

	2017		2018		2019	
GENERAL	Visitants	Grups	Visitants	Grups	Visitants	Grups
Visites guiades general	151	8	402	13	99	8
Caius i Faustina estiu	218	6	213	6	398	10
Caius i Faustina	226	9	245	9	205	5
Visita guiada C. i Faustina	99	2	33	2	0	0
Visita Restauració banys			182	8		
Us portem a l'Hortus	0	0	32	2	0	0
Itinerari Munts-Banys					33	3

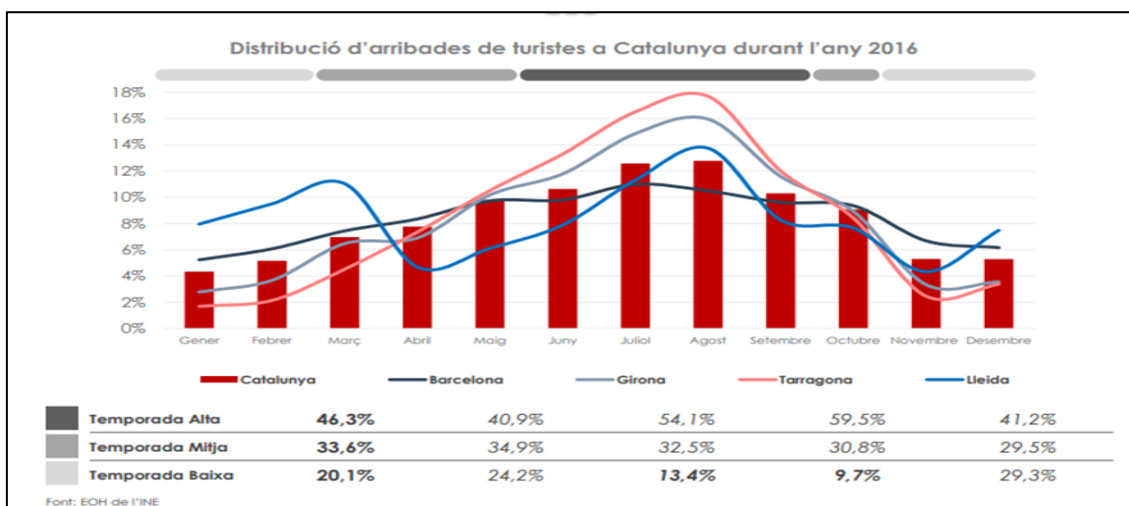
Font: Dades estretes del MNAT. Estadístiques visitants els darrers 10 anys.

Annex nº 27. Oferta turística d'Altafulla.

HOTELS, HOSTAL I ALBERG				
	habitacions	apartament	capacitat total	obert
Hotel Gran Claustre 4 *	39		85	obert tot l'any
Hotel San Martí 2 *	34		70	obert tot l'any (ara està tancat per reformes)
Hotel Yola 2 *	36		90	Obert de Setmana Santa fins octubre
Hotel Oreneta 2 *	15		30	obert tot l'any menys gener
Hotel Altafulla Mar 4 *	136		330	Obert Maig a octubre
Alberge Casa Gran			68	Setmana Santa fins l'11 de setembre
			673	
CAMPINGS I APARTAMENTS D'ÚS TURÍSTIC				
	parcel·les	bungalow	Capacitat total	
Camping Don Quijote	226		678	mitjans de març fins a 30 setembre
Camping Santa Eulàlia	292	13	800	setmana Santa fins 30 setembre
Apartaments d'ús turístic	305	4 pax X apartamen	1220	
			2.698	
TOTAL CAPACITAT A ALTAFULLA			3.371	
CAMPINGS A L'ÀREA DE RODALIES D'ALTAFULLA				
	parcel·les	bungalow	capacitat total	
Camping Tamarit	490	150	3000	obert des del 22/3 fins 3/11
Camping Trillas	433	39	1.200	obert des del 22 març fins el 6 d'octubre
Camping Caledonia	190	85x5	1.000	a partir de S.S caps de setmana, al maig tots els dies fins a final d'octubre
Camping Torre de la Mora	180	120	2.000	des del 18 març fins el 27 octubre
			7.200	
TOTALS CONJUNTS			10.571	

Font: Elaboració pròpia a través de les dades dels establiments.

Annex nº 28. Gràfic de l'elevada estacionalitat de la província de Tarragona.

Font: Imatge estreta del Pla Estratègic de Turisme de Catalunya.

Annex nº 29. Fulletó promocional d'Altafulla Audiovisuals.

Per a més informació truqueu al telèfon 977 65 29 23

Què és? Un espai de formació audiovisual

L'Àrea de Comunicació de l'Ajuntament d'Altafulla, amb la col·laboració d'Altafulla Ràdio, impulsen des de l'any 2013, **Altafulla Audiovisuals**, un espai de formació i producció a la disposició del sector audiovisual amb un conjunt d'instal·lacions de producció plantejades des del punt de vista dels interessos públics. S'ubica al carrer Marquès de Tamarit, número 16, baixos, d'Altafulla (Tarragonès).

L'objectiu final no és el benefici econòmic, sinó l'impuls a la producció audiovisual a la nostra comarca, la viabilitat global del projecte i la generació directa i indirecta d'ocupació i negocis, oportunitats per a joves, plataformes de projecció del talent i la innovació en el sector audiovisual, vinculació entre la universitat i l'empresa.

Què ofereix?

El projecte "Altafulla Audiovisual" s'estructura a nivell local en tres grans eixos estratègics:

- 1) Creació d'infraestructures audiovisuals per promoure l'activitat econòmica amb espais molt ben condicionats i d'alt valor afegit.
- 2) Potenciació de l'oferta formativa per estimular el flux de coneixements i nous talents.
- 3) Generació d'activitats i projectes audiovisuals per esdevenir una referència com a plataforma formativa i educativa de l'audiovisual.

Els serveis

Altafulla Audiovisuals comprèn una aula de formació, una sala de post-producció de vídeo i imatge, i un plató de televisió i fotografia, de 18,65; 12,30 i 20,50 metres quadrats, amb totes les facilitats bàsiques per a professionals i estudiants amb la finalitat que puguin desenvolupar els seus projectes audiovisuals des del punt de vista del vídeo i la imatge. Totes tres sales comparteixen un passadís que connecta amb els lavabos.

El plató de televisió i fotografia

És un espai que ocupa 20,50 metres quadrats. Està dotat amb una graella de llums al sostre de 3x3 amb 4 pantògrafs, un suport de 4 fons continus, 4 fons de tela blanc, negre, gris i blau oroma, 4 flash d'estudi amb difusors i disparadors, prestatgeria per a equipaments, escaleta de treball i dos focus de llum continua. L'espai està acústicament aïllat tant per parets, com per terra i portes.

El material addicional

El plató inclou dues càmeres Canon 650D amb 4 targetes SD, 2 tripodes per a vídeo i fotografia, un gravador d'àudio i targetes, micròfon de solapa i micròfon de càmera, flash de càmera i torxa de càmera, 1 suport per a les espatlles DSLR més coular i tres bosses per als equips.

Font: Imatge estreta de l'ajuntament d'Altafulla. Àrea de comunicació.

Annex n° 30. Previsió de creixement urbanístic POUM 2004.

Font: Dades proporcionades per l'ajuntament d'Altafulla.

Annex n° 31. Partida pressupostària de la regidoria de Turisme d'Altafulla 2019.

PRESSUPOST 2020-ESTAT DE DESPESES DICTAMINAT PER LA C.I.H.				
Orgànica	Grup de programa	Econòmica	Aplicació pressupostària	Proposta 2020
8	432	20301	Lloguer de maquinària	19.500,00
8	432	22200	Comunicacions telefòniques	1.000,00
8	432	22203	Comunicacions informàtiques	1.000,00
8	432	22602	Publicitat i propaganda	8.000,00
8	432	22614	Actes agermanament amb Roviano	2.000,00
8	432	22615	Fira d'Artesans	4.500,00
8	432	22616	Castells de sorra	300,00
8	432	22617	Nit de Bruixes	12.000,00
8	432	22621	Festival Tarraco Romana	2.500,00
8	432	22625	Altres despeses diverses	5.000,00
8	432	22701	Altres treballs. Socorisme platja i piscina	35.000,00
8	432	22706	Estudis i treballs tècnics	2.500,00
8	432	46500	Diputació de Tarragona. Conveni còrner	4.000,00
8	432	62301	Maquinària i instal·lacions	2.000,00
				99.300,00

Font: Dades estretes de l'Ajuntament d'Altafulla.

Agraïments

Els meus agraïments van dirigits a totes aquelles persones que m'han ajudat a realitzar aquest treball, no només als que han participat activament amb les seves aportacions durant les entrevistes, com els tècnics municipals, el director del Festival Tàrraco Viva, la doctora en arqueologia, i l'expert en audiovisuals, les diferents persones que els he demanat de passar dades i hi han col·laborat, sinó també a tots aquells professors de la URV que durant els últims cinc anys m'han ensenyat el que he après, ja que sense aquests coneixements mai hagués assolit aquesta fita.

Vull fer un especial agraïment al suport que he tingut per part del tutor que ha dirigit aquest treball, per confiar en mi i donar-me ànims, per ensenyar-me a fer les coses millor i superar-me.